

บทที่ 4

ผลการศึกษา

4.1 ข้อมูลทั่วไปตำบลม่วงน้อย

ตำบลม่วงน้อยตั้งอยู่ทางทิศใต้ของที่ว่าการอำเภอป่าซางห่างออกไป ประมาณ 4 กิโลเมตร ตามถนนทางหลวงหมายเลข 106 (ถนนลำพูน-ลิ้) มีพื้นที่ประมาณ 5,750 ไร่ ประกอบด้วย 8 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านไร่หลวง หมู่ที่ 2 บ้านแถม หมู่ที่ 3 บ้านสะปึ่งน้อย หมู่ที่ 4 บ้านม่วงน้อย หมู่ที่ 5 บ้านป่าตาล หมู่ที่ 6 บ้านกอม่วง หมู่ที่ 7 บ้านไร่น้อย และหมู่ที่ 8 บ้านสะปึ่งหลวง เป็นพื้นที่ในเขตการปกครองของเทศบาลตำบลม่วงน้อย ทั้ง 8 หมู่บ้าน ยกเว้นหมู่ที่ 4 บ้านม่วงน้อย ที่มีพื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในเขตการปกครองของสภาตำบลม่วงน้อย มีจำนวนหลังคาเรือนทั้งสิ้น 1,609 หลังคาเรือน มีราษฎรจำนวน 4,777 คน เป็นชาย 2,277 คน เป็นหญิง 2,500 คน ราษฎรส่วนใหญ่มีอาชีพทำการเกษตร ถึงร้อยละ 70 การเกษตรที่สำคัญคือ การทำสวนหอมแดง กระเทียม และ ลำไย มีอาชีพรอง คือการรับจ้าง ค้าขาย คัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูป และการแกะสลัก ภาษาพูด ใช้ภาษาท้องถิ่น เรียกว่า ภาษาของ ซึ่งเชื่อกันว่าบรรพบุรุษเป็นกลุ่มชนไทยใหญ่อพยพมาจากแคว้นสิบสองปันนา ที่อยู่ตอนเหนือของอาณาจักรล้านนาในอดีต นับถือศาสนาพุทธ

ลักษณะพื้นที่ เป็นที่ราบ มีแม่น้ำทาไหลผ่าน สภาพดินเป็นดินร่วนปนทราย มีอาณาเขตติดต่อกับตำบลและอำเภอใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อ ตำบลป่าซาง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน
ทิศใต้	ติดต่อ ตำบลมะกอก อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน
ทิศตะวันออก	ติดต่อ ตำบลเหมืองจี้ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน
ทิศตะวันตก	ติดต่อ ตำบลแม่แรง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

ด้านโครงสร้างพื้นฐาน มีถนนสายหลัก 2 สาย เป็นทางหลวงแผ่นดิน นอกจากนั้นภายในเขตเทศบาลและชุมชน เป็นถนนคอนกรีตเสริมไม้ไผ่ และ ถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก เชื่อมติดต่อกันโดยตลอด ราษฎรมีไฟฟ้าใช้ครบทุกครัวเรือน มีประปาเทศบาล 6 แห่ง ประปามุมบ้าน 2 แห่ง แต่ก็ไม่เพียงพอต่อความต้องการของราษฎร ด้านการสื่อสารมีตู้โทรศัพท์สาธารณะ 6 แห่ง และ ราษฎรร้อยละ 45 มีโทรศัพท์ใช้ในการติดต่อสื่อสาร

ด้านการศึกษา มีโรงเรียนระดับประถมศึกษา 3 แห่ง ส่วนด้านสาธารณสุข มีสถานีนานาชัยตำบล 1 แห่ง

ด้านเศรษฐกิจ ราษฎรส่วนใหญ่มีฐานะทางเศรษฐกิจค่อนข้างดี โดยเฉพาะราษฎรในเขตเทศบาล นอกจากจะทำสวนหอมแดง และ ลำไย แล้ว ยังประกอบอาชีพค้าขาย แกะสลัก และ ตัดเย็บเสื้อผ้าทั้งผ้าฝ้าย และ ผ้าบาติก อีกด้วย

4.2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน

กองทุนหมู่บ้านในตำบลม่วงน้อย อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน มีกองทุนหมู่บ้านทั้งสิ้น จำนวน 8 กองทุน ได้ดำเนินการจัดตั้งคณะกรรมการกองทุน เมื่อเดือนกรกฎาคม 2544 มีคณะกรรมการกองทุนจากการคัดเลือกของราษฎรในหมู่บ้าน จำนวน 8 คณะละ 15 คน ยกเว้น กองทุนหมู่บ้านสะปึงหลวง หมู่ที่ 8 มีคณะกรรมการกองทุน 14 คน ในจำนวนนี้เป็นชายได้ 64 คน เป็นหญิง 55 คน รวม 119 คน (การศึกษาครั้งนี้ทำการศึกษาคณะกรรมการกองทุนได้ 114 คน เนื่องจากกรรมการกองทุนบางท่านเสียชีวิต และย้ายออกไปทำงานต่างจังหวัด) กองทุนหมู่บ้าน ทั้ง 8 กองทุน ได้ผ่านการประเมินความพร้อมกองทุนหมู่บ้านจากการพิจารณาของคณะกรรมการ สนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับอำเภอ และ จังหวัด เมื่อเดือน สิงหาคม 2544 และได้รับอนุมัติเงินโอนเข้าบัญชีกองทุนหมู่บ้านเมื่อวันที่ 21 เดือนกันยายน 2544 กองทุนหมู่บ้านส่วนใหญ่ได้เปิดให้สมาชิกกองทุนกู้ยืมเงินในครั้งแรก เมื่อเดือนตุลาคม 2544 ใน ขณะนั้นมีสมาชิกกองทุน จำนวน 1,222 คน สมาชิกกองทุนที่กู้ยืมเงิน จำนวน 565 คนส่วนใหญ่ นำเงินกู้ไปประกอบอาชีพด้านการเกษตร คือการทำสวนหอมแดง และลำไย ถึงร้อยละ 57.66 รองลงมาเป็นอาชีพค้าขาย ร้อยละ 23.36 นอกนั้นประกอบอาชีพ อุตสาหกรรมเย็บเสื้อผ้า ดำเนินรูป งานบริการ(ช่างต่างๆ) และเลี้ยงสัตว์ มีวงเงินที่ให้กู้ยืมต่ำสุด 5,000 บาท สูงสุด 20,000 บาท อัตราดอกเบี้ย อยู่ในระหว่าง ร้อยละ 6 ถึง ร้อยละ 12 ต่อปี กำหนดการชำระคืนเงิน ส่วนใหญ่จะชำระคืนเงินต้นภายใน 1 ปี แต่มีบางกองทุน เช่น กองทุนบ้านแหม หมู่ที่ 2 บ้านสะปึงน้อย หมู่ที่ 3 บ้านป่าตาล หมู่ที่ 5 และบ้านสะปึงหลวง หมู่ที่ 8 ที่มีสมาชิกกองทุนชำระคืนเงินกู้ เป็นรายเดือน ปัจจุบันกองทุนหมู่บ้านในตำบลม่วงน้อย ได้ดำเนินการมา 1 ปีเศษ เมื่อจัดทำงบดุล กำไร-ขาดทุน แล้ว ปรากฏว่ามีกำไร รวม 8 กองทุน จำนวน 488,676.75 บาท

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านตำบลม่วงน้อย อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษากับประชากรเป้าหมายคือ คณะกรรมการกองทุน จำนวน 8 คณะ รวม 114 คน และศึกษากลุ่มตัวอย่างจากประชากรที่เป็นสมาชิกกองทุนที่กู้ยืม เงิน จำนวน 202 ราย และสมาชิกกองทุนที่ไม่กู้ยืมเงิน จำนวน 100 ราย เพื่อทำการวัดพึงพอใจของ

สมาชิกกองทุนต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุน โดยใช้แบบสอบถามจำนวน 3 ชุด ประกอบด้วย ชุดที่ 1 แบบสอบถามคณะกรรมการกองทุน ชุดที่ 2 แบบสอบถามสมาชิกกองทุนที่กู้ยืมเงิน ชุดที่ 3 สมาชิกกองทุนที่ไม่กู้ยืมเงิน โดยจะเสนอผลการศึกษาลำดับ ดังนี้

1) ข้อมูลทั่วไปด้านปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ สถานภาพทางสังคมที่ได้รับ ประสบการณ์การทำงาน การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และตำแหน่งในคณะกรรมการกองทุน

2) ความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน

3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการจัดการภายในกองทุนหมู่บ้าน

4) การปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุน

5) การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

6) การวิเคราะห์เปรียบเทียบตัวแปรด้วยค่า T-test

7) ความพึงพอใจของสมาชิกกองทุนต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุน

8) ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุน

รายละเอียดผลการศึกษารูปได้ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปด้านปัจจัยส่วนบุคคล

ตารางที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของประชากร

จำนวนประชากร = 114 คน			
ข้อมูลส่วนบุคคล	ร้อยละ/จำนวน	$\bar{X}$	SD
เพศ			
- ชาย(60 คน)	52.6		
- หญิง(54 คน)	47.4		
อายุ (29 – 69)		46.93	7.98
ระดับการศึกษา			
- ประถมศึกษา	41.2 (47)		
- มัธยมศึกษาตอนต้น/เทียบเท่า	11.4 (13)		
- มัธยมศึกษาตอนปลาย/เทียบเท่า	22.8 (26)		
- อนุปริญญา	8.8 (10)		
- ปริญญาตรี	15.8 (18)		

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	ร้อยละ/ จำนวน	$\bar{X}$	SD
- สูงกว่าปริญญาตรี	-		
อาชีพ			
- รับจ้างทั่วไป	28.9 (33)		
- เกษตรกรรม	24.6 (28)		
- ค้าขาย	25.4 (29)		
- รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	6.1 (7)		
- ข้าราชการบำนาญ	9.6 (11)		
- พนักงานบริษัทเอกชน	0.9 (1)		
- เจ้าของกิจการส่วนตัว	4.4 (5)		
รายได้ (1500-50,000)		8,029.89	7,770.19
สถานภาพทางสังคม			
มีตำแหน่งเดียว ประกอบด้วย	56.14(64)		
- กำนันผู้ใหญ่บ้าน	1.75(2)		
- สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	0.88 (1)		
(อบต.) /สมาชิกสภาเทศบาลตำบล(สท.)			
- กรรมการหมู่บ้าน(กม.)	23.68 (27)		
- ประธานกลุ่ม/องค์กรในหมู่บ้าน/ตำบล	6.14 (7)		
- สมาชิกกลุ่มองค์กรในหมู่บ้าน/ตำบล	21.93 (25)		
- ผู้ทรงคุณวุฒิ/ปราชญ์ชาวบ้าน	1.75 (2)		
2 ตำแหน่ง ขึ้นไป	35.08(40)		
ไม่มีตำแหน่ง	8.78(10)		
ประสบการณ์ทำงาน			
- เคยทำ ประกอบด้วย	56.2(64)		
- ภาครัฐ	43.9(50)		
- เอกชน	12.3(14)		
- ระยะเวลาการทำงาน (1- 36 ปี)		10.82	9.52
- ไม่เคยทำ	43.8(50)		

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการกองทุนส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน โดยเป็นเพศชาย ร้อยละ 52.6 เพศหญิง ร้อยละ 47.4 มีอายุเฉลี่ยอยู่ในช่วง 46.93 ปี ประชากรที่มีอายุน้อยที่สุด 29 ปี อายุมากที่สุด 69 ปี

ระดับการศึกษา คณะกรรมการกองทุนส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา ร้อยละ 41.2 รองลงมาเป็นระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ร้อยละ 22.8 ปริญญาตรี ร้อยละ 15.8 มัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 11.4 และอยู่ในระดับอนุปริญญา ร้อยละ 8.8

อาชีพของคณะกรรมการกองทุนส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 28.9 รองลงมาคือค้าขาย ร้อยละ 25.4 เกษตรกรรม ร้อยละ 24.6 ข้าราชการบำนาญ ร้อยละ 9.6 รับราชการและทำงานในรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 6.1 ประกอบอาชีพกิจการส่วนตัว ร้อยละ 4.4 และเป็นพนักงานบริษัทเอกชน ร้อยละ 0.9

รายได้เฉลี่ย จำนวน 8,058.25 บาท โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานถึง 7,892.16 ซึ่งแสดงว่า คณะกรรมการกองทุนมีรายได้ที่แตกต่างกันมาก มีรายได้ต่ำสุดที่ 1,500 บาท และสูงสุด 50,000 บาท

สถานภาพทางสังคม พบว่าคณะกรรมการกองทุนส่วนใหญ่มีสถานภาพทางสังคมตำแหน่งเดียว ร้อยละ 56.14 สถานภาพ 2 ตำแหน่งขึ้นไป ร้อยละ 35.08 ส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็น คณะกรรมการหมู่บ้าน ร้อยละ 23.68 รองลงมาเป็นสมาชิกกลุ่มองค์กรในหมู่บ้าน / ตำบล ร้อยละ 21.93 เป็นประธานกลุ่ม/องค์กรในหมู่บ้าน/ตำบล ร้อยละ 6.14 เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ/ปราชญ์ชาวบ้าน และกำนันผู้ใหญ่บ้าน จำนวนเท่ากัน คือร้อยละ 1.75 ส่วนที่ไม่มีตำแหน่งใดๆ คิดเป็นร้อยละ 8.78

ประสบการณ์การทำงาน พบว่าคณะกรรมการกองทุนมีประสบการณ์ในการทำงาน ร้อยละ 56.2 แยกเป็นทำงานภาครัฐ ร้อยละ 43.9 ทำงานภาคเอกชน ร้อยละ 14 โดยมีระยะเวลาการทำงานเฉลี่ย 10 ปี มีประสบการณ์การทำงานน้อยที่สุด 1 ปี และทำงานนานที่สุด 36 ปี ส่วนคณะกรรมการกองทุนที่ไม่มีประสบการณ์การทำงาน มีจำนวนร้อยละ 43.8

จากการที่ผู้ศึกษาได้ร่วมทำงานกับคณะกรรมการกองทุนมาตั้งแต่เริ่มต้นการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน อำเภอป่าซาง พบว่าคณะกรรมการกองทุนส่วนใหญ่ที่ได้รับการคัดเลือกจะมีสถานภาพเป็นผู้นำชุมชน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าประชาชนมีความเชื่อถือ และไว้วางใจบุคคลที่มีตำแหน่งทางสังคม เพราะถือว่าเป็นผู้มีประสบการณ์การทำงานในรูปขององค์กรมาก่อนทำให้มีความคุ้นเคยและมีทักษะในการทำงานได้รวดเร็ว นอกจากนี้ยังพบว่าคณะกรรมการกองทุนที่มีประสบการณ์ในการทำงานภาครัฐจะได้รับการคัดเลือกเข้ามาเป็นคณะกรรมการกองทุนมากกว่า ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากเงื่อนไขของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ที่กำหนดให้มีการคัดเลือกบุคคลที่มีประสบการณ์เข้ามาเป็นคณะกรรมการกองทุน จำนวนอย่างน้อย 5 คน ต่อ 1 คณะ และอีก

ประการหนึ่งอาจเกิดจากปัจจุบันมีบุคลากรภาครัฐที่เกษียณอายุราชการ หรือ บุคคลที่เคยทำงานในภาครัฐที่เคยเป็นผู้นำชุมชน ประเภท ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน หรือองค์กรที่ทำงานกับราชการ อยากใช้ความรู้ ความสามารถที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์กับชุมชน จึงทำให้นุคคลดังกล่าวไม่ปฏิเสธเมื่อได้รับการคัดเลือกจากประชาชนให้มาทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการกองทุน

ตาราง 2 ร้อยละและจำนวนของประชากร จำแนกตามความถี่และประเภทของแหล่งการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน

จำนวนประชากร = 114 คน

แหล่งข่าวสาร	ความถี่ (ร้อยละ/จำนวน)			
	5 – 10 ครั้ง/ เดือน	เดือนละ 1 ครั้ง	3 – 4 ครั้ง / เดือน	ไม่เคย
1. วิทยู	14.9 (17)	28.9 (33)	12.3 (14)	43.9 (50)
2. หนังสือพิมพ์	11.4 (13)	31.6 (36)	10.5 (12)	46.5 (53)
3. โทรทัศน์	19.3 (22)	32.5 (37)	7.9 (9)	40.4 (46)
4. หนังสือ/วารสาร	7.0 (8)	15.8 (18)	8.8 (10)	68.4 (78)
5. เอกสารทางราชการ	5.3 (6)	25.4 (29)	13.2 (15)	56.1 (64)
6. แผ่นพับ/แผ่นปลิว	0.9 (1)	14.0 (16)	11.4 (13)	73.7 (84)
7. เลียงตามสายในหมู่บ้าน	27.2 (31)	45.6 (52)	10.5 (1)	16.7 (19)
8. การประชุมต่างๆ	7.9 (9)	48.2 (55)	8.8 (10)	35.1 (40)
9. เพื่อนบ้าน/คนในครอบครัว	15.8 (18)	16.7 (19)	7.0 (8)	60.5 (69)

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการกองทุนส่วนใหญ่จะได้รับข่าวสารเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านผ่านจากสื่อที่เป็นกิจกรรมของชาวบ้าน มากกว่าสื่อที่มาในรูปแบบของสื่อสารมวลชน และสื่อจากเอกสารทางราชการ กล่าวคือ คณะกรรมการกองทุนส่วนใหญ่จะได้รับข่าวสารจากสื่อในรูปแบบของเลียงตามสายในหมู่บ้าน และได้รับข่าวสารในรูปแบบของการเข้าประชุมคณะกรรมการกองทุน ในระดับต่าง ๆ ทั้งในระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประชุมชี้แจงจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ซึ่งคณะกรรมการกองทุนทุกคนจะได้รับข่าวสารจากสื่อในรูปแบบชนิดนี้มากในระยะแรกของการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน ส่วนสื่อที่เข้าถึงคณะกรรมการกองทุนได้คือรองลงมา คือ สื่อที่มาในรูปแบบของสื่อสารมวลชน ประกอบด้วยสื่อโทรทัศน์ สื่อจากหนังสือพิมพ์ และสื่อจากวิทยุ เนื่องจากเป็นสื่อที่เข้าถึงประชาชนแทบทุกครัวเรือน โดยเฉพาะในช่วงเริ่มแรกของการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน รัฐบาลได้มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน

ทางสื่อโทรทัศน์ และ วิทยุเป็นประจำ ส่วนสื่อที่เป็นเอกสารทางราชการ หนังสือและวารสาร เอกสารแผ่นพับแผ่นปลิวนั้น คณะกรรมการกองทุนส่วนมากจะได้รับน้อย เนื่องจากสื่อประเภทนี้ จะมีเพียงคณะกรรมการกองทุนในตำแหน่งหลักเท่านั้นที่จะได้รับอยู่เสมอ เพราะมีการติดต่อ ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่วนคณะกรรมการกองทุนส่วนใหญ่ที่อยู่ในตำแหน่งรอง จะได้รับทราบข้อมูลข่าวสารจากสื่อประเภทนี้น้อยมาก เพราะสื่อดังกล่าวมีจำนวนน้อยไม่สามารถจะ เผยแพร่ได้เพียงพอและต่อเนื่อง ประกอบกับคณะกรรมการกองทุนส่วนใหญ่มีการศึกษาน้อย จึงไม่ นิยมบริโภคสื่อชนิดนี้ด้วยเพราะต้องใช้เวลาทำความเข้าใจมากกว่าสื่อประเภทอื่น

ตารางที่ 3 ร้อยละและจำนวนของประชากร จำแนกตามตำแหน่งในคณะกรรมการกองทุน

จำนวนประชากร = 114 คน

ตำแหน่งในคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	ร้อยละ(จำนวน)
1 ประธานกองทุนหมู่บ้าน	7.0 (8)
2 รองประธานกองทุนหมู่บ้าน	11.4 (13)
3 เลขานุการ	7.0 (8)
4 เภรัญญิก	6.1 (8)
5 ฝ่ายประชาสัมพันธ์	8.8 (10)
6 ฝ่ายเร่งรัดหนี้สิน	26.3(30)
7 ฝ่ายตรวจสอบ	3.5 (4)
8 ฝ่ายปฏิคม	5.3 (6)
9. ผู้ช่วยเลขานุการ	6.1 (7)
10. ผู้ช่วยเภรัญญิก	7.9(8)
11. ผู้ช่วยประชาสัมพันธ์	8.8(10)
12. ผู้ช่วยปฏิคม	6.1 (7)

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่า คณะกรรมการกองทุนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มี ตำแหน่งเป็นฝ่ายเร่งรัดหนี้สินกองทุน ร้อยละ 26.3 รองลงมาเป็นตำแหน่งรองประธานกองทุน ร้อยละ 11.4 ตำแหน่งประชาสัมพันธ์และผู้ช่วยประชาสัมพันธ์กองทุน มีจำนวนเท่ากัน คือ ร้อยละ 8.8 ตำแหน่งผู้ช่วยเภรัญญิกกองทุน ร้อยละ 7.9 ตำแหน่งประธานกองทุน ร้อยละ 7.0 ส่วน ตำแหน่งเภรัญญิกกองทุน ผู้ช่วยเลขานุการกองทุน และผู้ช่วยฝ่ายปฏิคมกองทุน มีจำนวนเท่ากัน คือ ร้อยละ 6.1 ตำแหน่งฝ่ายตรวจสอบกองทุน ร้อยละ 3.5 เป็นที่น่าสังเกตว่าตำแหน่งใน คณะกรรมการกองทุน จะเป็นฝ่ายเร่งรัดหนี้สินกองทุนจำนวนมาก ที่เป็นดังนี้ อาจเป็นเพราะในการ

เริ่มดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านในปีแรก คณะกรรมการกองทุนมีความกังวลว่าจะไม่สามารถเก็บเงินกู้คืนจากสมาชิกกองทุนได้ครบ และอาจทำให้เกิดปัญหาต่อคณะกรรมการกองทุนที่ต้องรับผิดชอบ จึงทำให้ต้องมีการตั้งกรรมการฝ่ายเร่งรัดหนี้สินกองทุน ให้มีจำนวนถึง 3-4 คน ต่อ 1 กองทุน

2. ความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน

ตารางที่ 4 ร้อยละและจำนวนของประชากรจำแนกตามระดับความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน

จำนวนประชากร = 114 คน			
ประเด็น	ความรู้ความเข้าใจ		รวม
	ร้อยละ(จำนวน)		
	ถูก	ผิด	ร้อยละ
1. กองทุนหมู่บ้านจัดตั้งขึ้นเพื่อให้คนจนเท่านั้นได้กู้ยืมเงินไปประกอบอาชีพ	79.8(91)	20.2(23)	100
2. กองทุนหมู่บ้านควรเก็บดอกเบี้ยและช่วยเหลือเฉพาะสมาชิกกองทุนเท่านั้น	63.2(72)	36.8(42)	100
3. การรับสมัครสมาชิกกองทุนสามารถรับได้เฉพาะรายบุคคลเท่านั้น	53.5 (6)	46.5(53)	100
4. การสำรวจข้อมูลกลุ่มอาชีพต่างๆ ในหมู่บ้านเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการกองทุน	76.3 (87)	23.7(27)	100
5. คณะกรรมการกองทุนเป็นผู้จัดทำระเบียบกองทุนหมู่บ้านและแจ้งให้สมาชิกกองทุนถือปฏิบัติ	22.8 (26)	77.2(88)	100
6. ระเบียบกองทุนหมู่บ้านมีไว้เพื่อให้สมาชิกกองทุนถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัดเท่านั้น	6.1 (7)	93.9(107)	100
7. อำนาจในการบริหารกองทุนหมู่บ้านขึ้นอยู่กับคณะกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับอำเภอ	46.5 (53)	53.5(61)	100
7. ในการประชุมสมาชิกกองทุนจะต้องมีสมาชิกกองทุนมาร่วมประชุมอย่างน้อยครึ่งหนึ่งจึงจะเป็นองค์ประชุมได้	86.8 (99)	13.2(15)	100

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ประเด็น	ความรู้ความเข้าใจ ร้อยละ(จำนวน)		รวม ร้อยละ
	ถูก	ผิด	
9. สมาชิกกองทุนสามารถมอบให้ผู้อื่นมาประชุมแทนได้โดยไม่ต้องมอบอำนาจเป็นหนังสือให้ผู้มาประชุมแทน	61.4 (70)	38.6(44)	100
10. คณะกรรมการกองทุนสามารถกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ได้เอง โดยไม่ต้องขอความเห็นชอบจากสมาชิกกองทุน	78.9 (90)	21.1(24)	100
11. คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจพิจารณาอนุมัติเงินกู้ให้สมาชิกกองทุนได้สูงสุดไม่เกินคนละ 50,000 บาท	72.8 (83)	27.2(31)	100
12. คณะกรรมการกองทุนสามารถใช้จ่ายเงินดอกเบี้ยที่เกิดจากการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านได้โดยไม่ต้องควงเงิน หากสมาชิกกองทุนมีมติให้ความเห็นชอบ	73.7 (84)	26.3(30)	100
13. สมาชิกกองทุนสามารถตรวจสอบการบริหารด้านการเงิน การบัญชี และการพัสดุได้ต่อเมื่อคณะกรรมการกองทุนอนุญาตเท่านั้น	55.3 (63)	44.7(51)	100
14. คณะกรรมการกองทุนต้องรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านให้สมาชิกกองทุนทราบอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง	78.9 (90)	21.1(24)	100

$\alpha = 0.71$ $\bar{X} = 8.69$ $SD = 1.79$ คะแนนเต็ม 14 คะแนน

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการกองทุนมีระดับความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านอยู่ในเกณฑ์ปานกลางค่อนข้างดี โดยมีค่าเฉลี่ยคะแนนที่คณะกรรมการกองทุนตอบถูก เท่ากับ 8.69 (SD=1.79) อธิบายผลการศึกษาตามประเด็นต่างๆ ได้ดังนี้

ประเด็นวัตถุประสงค์และปรัชญากองทุนหมู่บ้าน (ข้อ 1-2) คณะกรรมการกองทุนส่วนใหญ่ มีความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดี สามารถตอบถูกถึง ร้อย 78.9 ในข้อที่ 1 และ ร้อยละ 63.2 ในข้อที่ 2 ทั้งที่ประเด็นคำถามเป็นคำถามลวง ที่เป็นดังนี้อาจเป็นเพราะคณะกรรมการกองทุนได้ศึกษาจากเอกสารการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มอบให้ และได้รับทราบข้อมูลกองทุนหมู่บ้าน จากการประชุมในระดับต่าง ๆ รวมทั้งได้รับข้อมูลจากสื่อโทรทัศน์ วิทยุ ที่รัฐบาลได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์อย่างกว้างขวางในระยะแรกของการดำเนินงานกองทุน

ประเด็นที่คณะกรรมการกองทุนมีความรู้ความเข้าใจตรงลงมา เป็นเรื่องของวิธีปฏิบัติ ตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 (ข้อ 7-14) โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่ององค์ประชุมของสมาชิกกองทุน ซึ่งคณะกรรมการกองทุนตอบถูกถึงร้อยละ 86.8 วิธีการกำหนดอัตราดอกเบี้ย และการรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตอบถูกร้อยละ 78.9 วิธีการใช้จ่ายเงินคอกผลกองทุนหมู่บ้าน ตอบถูกร้อยละ 73.7 อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกองทุนในการพิจารณาอนุมัติเงินกู้ ตอบถูกร้อยละ 72.8 ที่เป็นดังนี้อาจเป็นเพราะคณะกรรมการกองทุนได้ปฏิบัติหน้าที่ร่วมกันในเกือบทุกข้อของคำถาม และที่สำคัญในเรื่ององค์ประชุมของสมาชิกกองทุน ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญในการบันทึกรายงานผลการประชุมเพื่อใช้แนบเป็นหลักฐานในการขออนุมัติจ่ายเงินกู้ให้สมาชิกกองทุนกรณีมีการขอกู้เงินเกิน 20,000 บาท แต่มีบางข้อคำถามที่คณะกรรมการกองทุนถึงร้อยละ 53.5 ยังเข้าใจผิดในเรื่องอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับอำเภอว่าเป็นองค์กรที่มีอำนาจในการบริหารกองทุนหมู่บ้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในระยะแรกของการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน คณะอนุกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับอำเภอ ได้ทำหน้าที่เป็นผู้ประเมินความพร้อมกองทุนหมู่บ้านตามหลักเกณฑ์ที่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกำหนด แล้วนำส่งให้คณะอนุกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัด ให้ความเห็นและส่งให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติให้ความเห็นชอบ และแจ้งอนุมัติการอุดหนุนเงินให้แก่กองทุนหมู่บ้าน ผ่านทางธนาคาร และให้คณะอนุกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัด และระดับอำเภอ ทำหน้าที่แจ้งผลการอนุมัติเงินให้กองทุนหมู่บ้านทราบ จึงทำให้คณะกรรมการกองทุนมีความเข้าใจว่า กองทุนหมู่บ้านจะผ่านการประเมินความพร้อมเพื่อจะได้รับเงินอุดหนุนหรือไม่ ขึ้นอยู่กับคณะอนุกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับอำเภอ

ส่วนประเด็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกองทุน (ข้อ 3-6) คณะกรรมการกองทุนยังมีความรู้ความเข้าใจน้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่อง การจัดทำระเบียบกองทุนหมู่บ้าน คอบถูกเพียงร้อยละ 6.1 เท่านั้น รวมทั้งเรื่องของการบังคับใช้ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน คอบถูกร้อยละ 22.8 แสดงให้เห็นว่า คณะกรรมการกองทุนยังไม่เข้าใจอย่างชัดเจนในบทบาทหน้าที่ของตน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการจัดทำระเบียบกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งคณะกรรมการกองทุนส่วนใหญ่เข้าใจว่า คณะกรรมการกองทุน เป็นผู้ที่มีหน้าที่จัดทำระเบียบกองทุนหมู่บ้านและแจ้งให้สมาชิกกองทุนถือปฏิบัติ แต่จากการสังเกตของผู้ศึกษาพบว่า ในการจัดทำระเบียบกองทุนหมู่บ้านนั้น คณะกรรมการกองทุนจะเป็นผู้ร่างระเบียบกองทุนหมู่บ้าน จากนั้นนำร่างระเบียบกองทุนหมู่บ้านมาเสนอต่อสมาชิกกองทุนเพื่ออภิปรายและพิจารณาลงมติ ซึ่งที่ผ่านมาร่างระเบียบกองทุนหมู่บ้านที่คณะกรรมการกองทุนนำมาเสนอต่อที่ประชุมสมาชิกกองทุนนั้น ส่วนใหญ่สมาชิกกองทุนจะขอแก้ไขเฉพาะประเด็นอัตราดอกเบี้ยเงินกู้เท่านั้น ส่วนข้อความในหมวดอื่น ๆ สมาชิกกองทุนไม่ให้ความสนใจในการอภิปรายมากนัก และจะใช้รูปแบบตามร่างระเบียบกองทุนหมู่บ้านที่คณะกรรมการกองทุนนำมาเสนอต่อที่ประชุม จึงอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่คณะกรรมการกองทุน เข้าใจว่าคณะกรรมการกองทุนมีหน้าที่จัดทำระเบียบกองทุนหมู่บ้าน และแจ้งให้สมาชิกกองทุนถือปฏิบัติ

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการจัดการภายในกองทุนหมู่บ้าน

ตาราง 5 ร้อยละและจำนวนของประชากรจำแนกตามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการจัดการภายในกองทุนหมู่บ้าน

จำนวนประชากร = 114 คน						
ประเด็น	ระดับความคิดเห็น					รวม ร้อยละ
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง ร้อยละ (จำนวน)	เห็นด้วย ร้อยละ (จำนวน)	ไม่แน่ใจ ร้อยละ (จำนวน)	ไม่เห็น ด้วย ร้อยละ (จำนวน)	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง ร้อยละ (จำนวน)	
1. จำนวนคณะกรรมการกองทุนมีความเหมาะสมแล้ว	47.4(54)	50(57)	0.9(1)	1.8(2)	0	100
2. การจัดแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานให้คณะกรรมการกองทุนมีความเหมาะสม	40.4(46)	55.3(63)	3.5(4)	0	0.9(1)	100

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น					รวม ร้อยละ
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง ร้อยละ (จำนวน)	เห็นด้วย ร้อยละ (จำนวน)	ไม่แน่ใจ ร้อยละ (จำนวน)	ไม่เห็น ด้วย ร้อยละ (จำนวน)	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง ร้อยละ (จำนวน)	
3. คณะกรรมการกองทุนมีการประชุม เป็นประจำสม่ำเสมออย่างน้อย เดือนละ 1 ครั้ง	43.9(50)	47.4(54)	4.4(5)	2.6(3)	1.8(2)	100
4. คณะกรรมการกองทุนทุกคน สามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนตามที่ ได้รับมอบหมาย	34.2(39)	62.3(71)	2.6(3)	0.9(1)	0	100
5. คณะกรรมการกองทุนยึดหลักเกณฑ์ ในการพิจารณาอนุมัติเงินกู้ให้แก่ สมาชิกกองทุนอย่างเคร่งครัด	45.6(52)	47.4(54)	2.6(3)	3.5(4)	0.9(1)	100
6. คณะกรรมการกองทุนได้มีการคิด ตามดูแล และช่วยเหลือแก่สมาชิก กองทุนอยู่เสมอ	23.7(27)	67.5(77)	6.1(7)	1.8(2)	0.9(1)	100
7. คณะกรรมการกองทุนสามารถจัด ระบบข้อมูล ทะเบียนเอกสาร และ จัดทำบัญชีกองทุนหมู่บ้านได้ ครบถ้วนถูกต้อง	42.1(48)	54.4(62)	3.5(4)	0	0	100
8. กองทุนหมู่บ้านได้มีการประชาสัมพันธ์ ข่าวสารและความก้าวหน้า การ ดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านให้ สมาชิกกองทุนทราบอยู่เสมอ	41.2(47)	54.4(62)	3.5(4)	0	0.9(1)	100
9. กองทุนหมู่บ้านได้มีการจัดสรรผล ประโยชน์คืนสู่ชุมชนได้อย่างเหมาะสม	43.0(49)	52.6(60)	2.6(3)	0.9(1)	0.9(1)	100
10. คณะกรรมการกองทุนได้มาร่วม การประชุมคณะกรรมการกองทุน ครบทุกคนทุกครั้ง	26.3(30)	51.8(59)	10.5(12)	10.5(12)	0.9(1)	100

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น					รวมร้อยละ
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ (จำนวน)	เห็นด้วย ร้อยละ (จำนวน)	ไม่แน่ใจ ร้อยละ (จำนวน)	ไม่เห็นด้วย ร้อยละ (จำนวน)	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ (จำนวน)	
11. คณะกรรมการกองทุนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นอย่างเท่าเทียมกัน	43.0(49)	52.6(60)	3.5(4)	0.9(1)	0	100
12. คณะกรรมการกองทุนทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดทำระเบียบกองทุนหมู่บ้าน	41.2(47)	55.3(63)	3.5(4)	0	0	100
13. คณะกรรมการกองทุนทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน	42.1(48)	54.4(62)	3.5(4)	0	0	100
14. คณะกรรมการกองทุนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการติดตามดูแลช่วยเหลือสมาชิกกองทุน	26.3(30)	64.0(73)	8.8(10)	0.9(1)	0	100
15. กองทุนหมู่บ้านได้มีการส่งเสริมให้คณะกรรมการกองทุนไปเข้ารับการประชุมอบรม สัมมนาเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านอยู่เสมอ	43.0(49)	50.9(58)	6.1(7)	0	0	100
16. กองทุนหมู่บ้านมีการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกองทุนหมู่บ้านอื่นๆอยู่เสมอ	20.2(23)	64.0(73)	14.0(16)	1.8(2)	0	100

$\alpha = 0.88$ $\bar{X} = 68.52$ $SD = 6.40$ คะแนนเต็ม 80 คะแนน

จากตารางที่ 5 แสดงว่าคณะกรรมการกองทุนส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยเกี่ยวกับปัจจัยการจัดการภายในกองทุนหมู่บ้านอยู่ในเกณฑ์สูง โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของคณะกรรมการกองทุนทั้งหมด เท่ากับ 68.52 ($SD = 6.40$) อธิบายผลการศึกษาได้ใน 4 ประเด็นต่อไปนี้

ประเด็นที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงสร้างองค์กรกองทุนหมู่บ้าน (ข้อ 1- 4) คณะกรรมการกองทุนมีความเห็นด้วย ถึงเห็นด้วยอย่างยิ่ง ถึงร้อยละ 97.4 ในเรื่องจำนวนของ

คณะกรรมการกองทุน รองลงมาเป็นเรื่องความรับผิดชอบของคณะกรรมการกองทุนในการปฏิบัติงาน ร้อยละ 96.5 และความเหมาะสมในการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการกองทุน ร้อยละ 95.8 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะคณะกรรมการกองทุนเห็นว่าโครงสร้างของคณะกรรมการกองทุน ตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 ข้อ 3 วรรคหนึ่ง ที่กำหนดให้มีคณะกรรมการกองทุน ไม่น้อยกว่า 9 ไม่เกิน 15 คน ประกอบด้วยกรรมการทั้งชายและหญิง เท่าเทียมกัน มีความเหมาะสมดีแล้ว โดยมีจำนวนมากที่สุดถึง 15 คนซึ่งทำให้คณะกรรมการกองทุนมีความมั่นใจว่า กองทุนหมู่บ้านมีจำนวนบุคลากรเพียงพอที่จะกระจายงานให้ร่วมกันปฏิบัติงานและร่วมรับผิดชอบในการบริหารงาน

ประเด็นที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะงานที่ปฏิบัติ (ข้อ 5-9) คณะกรรมการกองทุน มีความเห็นด้วย ถึงเห็นด้วยอย่างยิ่ง ถึงร้อยละ 96.5 ในเรื่องการจัดระบบข้อมูล ทะเบียนเอกสาร และการบัญชีได้อย่างถูกต้องครบถ้วน การประชาสัมพันธ์ข่าวสาร และความก้าวหน้าการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านให้สมาชิกกองทุนทราบ และการจัดสรรผลประโยชน์คืนสู่ชุมชน รองลงมาเป็นเรื่องของการยึดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาอนุมัติเงินกู้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะคณะกรรมการกองทุนทุกคนมีความเห็นว่าการจัดระบบข้อมูล หรือเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานให้เป็นระบบก็จะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน มีความรวดเร็วในการเรียกใช้ข้อมูลในการทำงาน รวมทั้งสามารถเผยแพร่ข้อมูลให้แก่สมาชิกกองทุน หรือหน่วยงานต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ การที่คณะกรรมการกองทุนมีความเห็นว่าการจัดสรรผลประโยชน์คืนสู่ชุมชนได้อย่างเหมาะสมนั้น จากการสังเกตของผู้ศึกษา พบว่ากองทุนหมู่บ้านมีการจัดสรรผลกำไรกองทุนหมู่บ้านคืนสู่ชุมชนในรูปของสวัสดิการแก่ผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้าน เช่นการศึกษาให้เด็กเรียนดีแต่ยากจน สนับสนุนกิจกรรมการพัฒนาหมู่บ้าน สนับสนุนกิจกรรมการพัฒนาอาชีพของกลุ่มอาชีพในหมู่บ้าน ฯลฯ

ประเด็นที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการกองทุน (ข้อ 10- 14) คณะกรรมการกองทุนส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยถึงเห็นด้วยอย่างยิ่ง ถึงร้อยละ 96.5 ในเรื่องโอกาสในการแสดงความคิดเห็นของคณะกรรมการกองทุนอย่างเท่าเทียมกัน การมีส่วนร่วมในการจัดทำร่างระเบียบกองทุนหมู่บ้าน และการมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ในประเด็นนี้อาจเป็นไปได้ว่า คณะกรรมการกองทุนมีความเห็นว่าการมีส่วนร่วมที่สำคัญในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน คือการได้แสดงความคิดเห็น หรือการวางแผนในการบริหารงานกองทุนหมู่บ้านซึ่งคณะกรรมการกองทุนทุกคนมีส่วนต้องรับผิดชอบ แม้ว่าจะได้ร่วมปฏิบัติ หรือไม่ได้ปฏิบัติในกิจกรรม

ต่างๆ ของกองทุนหมู่บ้านก็ตาม และที่สำคัญระเบียบกองทุนหมู่บ้าน จัดทำไว้เพื่อให้สมาชิกกองทุน และกรรมการกองทุนทุกคนถือปฏิบัติ ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่สำคัญของคณะกรรมการกองทุนที่จะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการร่างระเบียบกองทุนหมู่บ้าน เพื่อให้เกิดความรอบคอบ ครอบคลุม เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพพื้นที่และวัฒนธรรมของคนในชุมชน ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านเป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุผลตามเป้าหมายที่รัฐบาลได้วางไว้

ประเด็นที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสนับสนุนส่งเสริมความรู้ในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน (ข้อ 15-16) คณะกรรมการกองทุนส่วนใหญ่ มีความเห็นด้วยถึงเห็นด้วยอย่างยิ่ง ถึงร้อยละ 93.9 ในเรื่องของการส่งเสริมให้คณะกรรมการกองทุนได้เข้าประชุม สัมมนา เกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน รองลงมาเป็นเรื่องของการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกองทุน ร้อยละ 84.2 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน เป็นเรื่องใหม่ ที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหลายฝ่าย เร่งทำความเข้าใจ และให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านให้คณะกรรมการกองทุน ทุกคนได้เข้าใจและสามารถบริหารงานกองทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และให้มีปัญหาน้อยที่สุด จากการปฏิบัติงานภาคสนามของผู้ศึกษา พบว่ามีหน่วยงานหลายหน่วยงาน ทั้งภาครัฐ และองค์กรพัฒนาเอกชน ที่จัดประชุม อบรม สัมมนาให้แก่คณะกรรมการกองทุน เป็นรายคณะทุกคน หรือ เฉพาะคณะกรรมการกองทุนในตำแหน่งหลัก คือ ประธานกองทุน เลขานุการกองทุน และเหรัญญิก กองทุน ซึ่งคณะกรรมการกองทุนจะได้รับทราบเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติงานในการเตรียมความพร้อม ในการจัดตั้งกองทุน การเตรียมความพร้อมด้านเอกสารเพื่อบริการสมาชิกกองทุน การจัดทำบัญชี กองทุนหมู่บ้าน ฯลฯ ทำให้คณะกรรมการกองทุนมีความเข้าใจและสามารถปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี

4. การปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุน

ตารางที่ 6 ร้อยละและจำนวนของประชากรจำแนกตามระดับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุน

จำนวนประชากร = 114 คน					
รายการปฏิบัติ	ระดับปฏิบัติ				รวม ร้อยละ
	มาก (ทุกครั้งที่มีกิจกรรม)	ปานกลาง (มากกว่าครึ่งหนึ่งที่มีกิจกรรม)	น้อย (น้อยกว่าครึ่งหนึ่งที่มีกิจกรรม)	ไม่ได้ปฏิบัติ	
1. การร่วมสำรวจข้อมูลการประกอบอาชีพ และสำรวจกองทุนต่างๆ ที่มีในหมู่บ้าน	34.2(39)	55.3(63)	9.6(11)	0.9(1)	100
2. การร่วมจัดทำเอกสารการขอขึ้นทะเบียน กองทุนหมู่บ้าน(กทบ.2)	48.2(55)	40.4(46)	7.0(8)	4.4(5)	100
3. การเข้าร่วมประชุม ชี้แจงการดำเนินงาน กองทุนหมู่บ้านให้สมาชิกกองทุนรับทราบ	70.2(80)	26.3(30)	3.5(4)	0	100
4. การร่วมดำเนินการรับสมัครสมาชิกกองทุน และจัดทำทะเบียนสมาชิกกองทุน	56.1(64)	40.4(46)	3.5(4)	0	100
5. การร่วมจัดทำร่างระเบียบกองทุนหมู่บ้าน	72.8(83)	26.3(30)	0.9(1)	0	100
6. การร่วมจัดทำเพิ่มข้อมูล ทะเบียน และเอกสาร การดำเนินงานต่าง ๆ ของกองทุนหมู่บ้าน	43.9(50)	48.2(55)	6.1(7)	1.8(2)	100
7. การเข้าร่วมประชุมใหญ่วิสามัญเพื่อพิจารณาร่างระเบียบข้อบังคับกองทุนหมู่บ้าน	79.8(91)	19.3(22)	0.9(1)	0	100
8. การร่วมดำเนินการระดมทุนจากสมาชิกกองทุน	55.3(63)	41.2(47)	3.5(4)	0	100
9. การติดต่อประสานงานกับคณะกรรมการ สนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับอำเภอ	29.8(34)	54.4(62)	11.4(13)	4.4(5)	100
10. การร่วมให้คำแนะนำแก่สมาชิกกองทุนในการจัดทำโครงการขอกู้เงินกองทุนหมู่บ้าน	64.0(73)	32.4(39)	1.8(2)	0	100
11. การร่วมให้คำแนะนำแก่สมาชิกกองทุนในการจัดทำเอกสารการขอกู้เงินกองทุนหมู่บ้าน	57.0(65)	41.2(47)	0.9(1)	0.9(1)	100

ตารางที่ 6 (ต่อ)

รายการปฏิบัติ	ระดับปฏิบัติ				รวม ร้อยละ
	มาก (ทุกครั้ง ที่มีกิจ กรรม)	ปานกลาง (มากกว่า ครึ่งหนึ่งที่มี กิจกรรม)	น้อย (น้อยกว่า ครึ่งหนึ่งที่มี กิจกรรม)	ไม่ได้ ปฏิบัติ	
12. การร่วมเสนอความคิดเห็นในการประชุม เพื่อพิจารณาอนุมัติโครงการขอกู้เงินของ สมาชิกกองทุน	82.5(94)	15.8(18)	1.8(2)	0	100
13. การร่วมประชุมพิจารณาอนุมัติวงเงินกู้ให้ สมาชิกกองทุน	84.2(96)	15.8(18)	0	0	100
14. การร่วมตรวจสอบเอกสาร การบัญชีของ กองทุนหมู่บ้าน	58.8(67)	35.1(40)	6.1(7)	0	100
15. การร่วมวางแผนในการดำเนินงานกองทุน หมู่บ้าน	71.1(81)	24.6(28)	4.4(5)	0	100
16. การเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการกองทุน ครบ ทุกครั้ง	61.4(70)	33.3(38)	5.3(6)	0	100
17. การเข้าร่วมประชุมสมาชิกกองทุนทุกครั้ง	77.2(88)	18.4(21)	4.4(5)	0	100
18. การเสนอปัญหาของสมาชิกกองทุนต่อที่ ประชุมคณะกรรมการกองทุน	49.1(56)	37.7(43)	12.3(14)	0.9(1)	100
19. การร่วมประชาสัมพันธ์ความก้าวหน้าการ ดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านต่อสมาชิก กองทุน	57.9(66)	39.5(45)	1.8(2)	0.9(1)	100
20. การติดตามผลความก้าวหน้าของสมาชิก กองทุนที่กู้ยืมเงิน	53.5(61)	42.1(48)	3.5(4)	0.9(1)	100
21. การติดตามให้คำปรึกษา แนะนำในการ ประกอบอาชีพแก่สมาชิกกองทุน	29.8(34)	58.8(67)	7.9(9)	3.5(4)	100
22. การติดตามเร่งรัด การส่งเงินคืนของสมาชิก กองทุน	50.0(57)	23.7(27)	15.8(18)	10.5 (12)	100

ตารางที่ 6 (ต่อ)

รายการปฏิบัติ	ระดับปฏิบัติ				รวม ร้อยละ
	มาก (ทุกครั้ง ที่มีกิจ กรรม)	ปานกลาง (มากกว่า ครึ่งหนึ่งที่มี กิจกรรม)	น้อย (น้อยกว่า ครึ่งหนึ่งที่มี กิจกรรม)	ไม่ได้ ปฏิบัติ	
23. การแก้ไขปัญหาด้านการประกอบอาชีพแก่สมาชิกกองทุน	24.6(28)	48.2(55)	19.3(22)	7.9(9)	100
24. การร่วมคัดเลือกสมาชิกกองทุนที่ประกอบอาชีพดีเด่น	33.3(38)	40.4(46)	14.9(17)	11.4 (13)	100

$\alpha = 0.91$ $\bar{X} = 83.02$ $SD = 8.99$ คะแนนเต็ม 96 คะแนน

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการกองทุนส่วนใหญ่ได้ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อยู่ในเกณฑ์สูง โดยมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติงาน เท่ากับ 83.02 (SD = 8.99) อธิบายผลการศึกษา ใน 3 ลักษณะของการปฏิบัติงาน ได้ดังนี้

1. การเตรียมความพร้อมกองทุนหมู่บ้านเพื่อรองรับการจัดสรรเงินกองทุน 1 ล้านบาท จากรัฐบาล (ข้อ 1-9) คณะกรรมการกองทุนส่วนใหญ่ ร้อยละ 79.8 มีการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ได้ในระดับมาก ในเรื่องการเข้าร่วมประชุมใหญ่วิสามัญเพื่อพิจารณาร่างระเบียบกองทุนหมู่บ้าน รองลงมา ร้อยละ 72.8 ปฏิบัติในเรื่องการร่วมจัดทำระเบียบกองทุนหมู่บ้าน และร้อยละ 70.2 ปฏิบัติในเรื่องการร่วมประชุมชี้แจงการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ส่วนงานที่คณะกรรมการกองทุนส่วนใหญ่ ร้อยละ 55.3 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เป็นเรื่องการร่วมสำรวจข้อมูลการประกอบอาชีพและกองทุนต่าง ๆ ในหมู่บ้าน รองลงมา ร้อยละ 54.4 เป็นเรื่องการติดต่อประสานงานกับคณะกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับอำเภอ และร้อยละ 48.2 เป็นเรื่องการร่วมจัดทำเพิ่มข้อมูล ทะเบียน และเอกสารการดำเนินงานต่าง ๆ ของกองทุนหมู่บ้านที่เป็นคั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าระเบียบกองทุนหมู่บ้าน เป็นหัวใจสำคัญของการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน หากกองทุนหมู่บ้านใดมีการจัดทำระเบียบกองทุนหมู่บ้านได้ครบถ้วน รอบคอบ และสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ และเป็นที่ยอมรับแล้วจากสมาชิกกองทุนทุกคนแล้ว ก็จะทำให้การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านนั้น ไม่มีปัญหา ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนด้วยเช่นกัน

2. การดำเนินการให้กู้เงินกองทุนหมู่บ้าน (ข้อ 10-19) คณะกรรมการกองทุนส่วนใหญ่ ร้อยละ 84.2 มีการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ได้ในระดับมาก ในเรื่องของการเข้าประชุม พิจารณาอนุมัติวงเงินกู้ รองลงมาร้อยละ 82.5 เป็นการปฏิบัติในเรื่องการร่วมเสนอความคิดเห็นในการประชุมเพื่อพิจารณาอนุมัติโครงการขอกู้เงินของสมาชิกกองทุน ร้อยละ 77.2 ปฏิบัติในเรื่อง การเข้าร่วมประชุมสมาชิกกองทุนทุกครั้ง และร้อยละ 71.1 ปฏิบัติในเรื่องการร่วมวางแผนในการ คำนวณงานกองทุนหมู่บ้าน ส่วนงานที่คณะกรรมการกองทุนบางราย ร้อยละ 12.3 มีการปฏิบัติน้อย เป็นเรื่องของการเสนอปัญหาของสมาชิกกองทุนต่อที่ประชุมคณะกรรมการกองทุน ที่เป็นดังนี้ อาจเป็นเพราะว่าการพิจารณาอนุมัติโครงการขอกู้เงิน และการพิจารณาอนุมัติวงเงินกู้ ให้สมาชิก กองทุนนั้น เป็นเรื่องสำคัญที่ต้องมีการพิจารณาอย่างถี่ถ้วนจากคณะกรรมการกองทุน เพราะหากมี การตัดสินใจที่ผิดพลาด และมีความเสียหายเกิดขึ้น ก็จะทำให้คณะกรรมการกองทุนทั้งคณะ ต้อง ร่วมรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้นกับกองทุนหมู่บ้าน เพราะฉะนั้นจึงทำให้คณะกรรมการ กองทุนส่วนใหญ่ ต้องเข้าประชุมด้วยทุกครั้งที่มีการพิจารณาโครงการขอกู้เงิน และการพิจารณา อนุมัติวงเงินกู้ของสมาชิกกองทุน ส่วนงานที่คณะกรรมการกองทุนมีการเสนอปัญหาของสมาชิก กองทุนต่อที่ประชุมบ่อยนั้น อาจเป็นเพราะคณะกรรมการกองทุนเห็นว่าสมาชิกกองทุนที่กู้ยืมเงิน ส่วนใหญ่จะยืมเงินไปประกอบอาชีพที่ทำกันดั้งเดิมอยู่แล้ว เช่น ทำสวนหอมแดง สวนลำไย หรือ นำไปค้าขาย ซึ่งปกติจะไม่มีปัญหาในเรื่องของความเสียหายของการประกอบอาชีพ จึงทำให้การ ปฏิบัติในเรื่องการเสนอปัญหาของสมาชิกกองทุนต่อที่ประชุมมีน้อย

3. การติดตามดูแล ช่วยเหลือสมาชิกกองทุน (ข้อ 20-24) คณะกรรมการกองทุนส่วนใหญ่ มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง โดยร้อยละ 58.8 ปฏิบัติในเรื่องการติดตามให้คำปรึกษา แนะนำสมาชิกกองทุนในการประกอบอาชีพ รองลงมาร้อยละ 48.8 ปฏิบัติในเรื่องการแก้ไขปัญหา การประกอบอาชีพแก่สมาชิกกองทุน และร้อยละ 40.4 ปฏิบัติในเรื่องการร่วมคัดเลือกสมาชิกกองทุน ที่ประกอบอาชีพดีเด่น ส่วนงานที่คณะกรรมการกองทุนมีการปฏิบัติในระดับมาก ร้อยละ 53.5 เป็นเรื่อง ของการติดตามผลความก้าวหน้าของสมาชิกกองทุน รองลงมาร้อยละ 50.0 เป็นเรื่องการติดตาม เปรียบวัดการส่งใช้เงินคืนของสมาชิกกองทุน ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะในระยะแรกของการจัดตั้ง กองทุน คณะกรรมการกองทุนจะมีการกิจการปฏิบัติงานในเรื่องของการเตรียมเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง กับการขอขึ้นทะเบียนกองทุนรวมจัดทำเอกสารการเงิน การบัญชี ทำให้ไม่สามารถที่จะติดตาม ดูแลสมาชิกกองทุนได้ อีกทั้งสมาชิกกองทุนส่วนใหญ่จะปฏิบัติตามระเบียบกองทุนหมู่บ้านเป็น อย่างดี มีการกู้ยืมเงินไปประกอบอาชีพเดิมที่ทำอยู่แล้ว จึงทำให้คณะกรรมการกองทุนเห็นว่าไม่มี ความจำเป็นที่จะต้องติดตามดูแล หรือช่วยเหลือสมาชิกกองทุน ซึ่งผลการศึกษครั้งนี้สอดคล้องกับ ผลการประเมินเพื่อการจัดระดับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ของสำนักงานบริหารกองทุน

หมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ที่ได้มอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการประเมินผล กองทุนตามกรอบแนวทางการประเมินผลที่กำหนด เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2546 พบว่ามีคะแนน การติดตามช่วยเหลือสมาชิกกองทุนในการประกอบอาชีพของคณะกรรมการกองทุนอยู่ในระดับ ปานกลาง ซึ่งหมายถึงมีการติดตามช่วยเหลือบางครั้ง กรณีที่มีปัญหาเท่านั้น

จากการสังเกตของผู้ศึกษาในการปฏิบัติงานภาคสนาม พบว่าคณะกรรมการกองทุนมี ความตั้งใจ และมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้และปฏิบัติตามแนวทางการดำเนินงานกองทุน หมู่บ้าน โดยจะเห็นได้จากการเมื่อมีการเรียกประชุม สัมมนาคณะกรรมการกองทุน ทั้งในระยะเริ่มแรก ก่อนที่จะได้รับการอุดหนุนเงินกองทุน จากรัฐบาลและเมื่อได้รับการโอนเงินกองทุน 1 ล้านบาทเข้าบัญชีกองทุนหมู่บ้าน คณะกรรมการกองทุนจะมาประชุมครบตามเป้าหมายที่กำหนด หรือ เกินกว่าเป้าหมายที่กำหนด ทำให้เห็นว่าคณะกรรมการกองทุนต้องการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ ที่ได้รับ เพื่อให้การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุผลตาม วัตถุประสงค์ของรัฐบาลที่ได้กำหนดไว้

จากผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุน เห็นได้ว่าคณะกรรมการกองทุน ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมาก โดยมีคะแนนการปฏิบัติงานในภาพรวมทั้งหมดเฉลี่ยร้อยละ 83.02 จากคะแนนเต็ม 96 คะแนน งานที่คณะกรรมการกองทุนปฏิบัติมากเป็นอันดับแรกเป็นเรื่อง การทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อเตรียมความพร้อมกองทุนหมู่บ้านสำหรับรองรับเงินเงินอุดหนุน 1 ล้านบาท จากรัฐบาล รองลงมาเป็นการปฏิบัติงานในเรื่องของการทำกิจกรรมเกี่ยวกับการให้สมาชิกกองทุน กู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้าน และ ลำดับสุดท้ายที่มีการปฏิบัติปานกลางเป็นกิจกรรมเกี่ยวกับการติดตาม ดูแลช่วยเหลือสมาชิกกองทุน

5. การหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในการศึกษา

ในการศึกษา “ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ตำบลม่วงน้อย อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน” ได้กำหนดตัวแปรในระดับช่วงชั้น (Interval Scale) ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ สถานภาพทางสังคมที่ได้รับ ประสบการณ์การทำงาน การรับรู้ ข่าวสาร ความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการจัด การภายในกองทุนหมู่บ้าน และการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน มาหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน หลังจากนั้นนำตัวแปรที่กล่าวมาข้างต้นมาหาความสัมพันธ์ ได้ ผลการศึกษา ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรแต่ละตัว

จำนวนประชากร = 114 คน

รายการ	N	คะแนนรวม	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน
อายุ	114	-	46.93	7.98
การศึกษา	114	.	2.46	1.49
รายได้	114	-	8029.89	7770.19
จำนวนสถานภาพทางสังคมที่ได้รับ	114	8	1.39	0.90
ประสบการณ์การทำงาน	114		10.82	9.52
การรับรู้ข่าวสาร	114	27	9.37	5.48
ความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานกองทุน หมู่บ้าน	114	14	8.56	1.93
ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการจัดการ ภายในกองทุนหมู่บ้าน	114	80	68.52	6.36
การปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุน	114	96	83.02	8.99

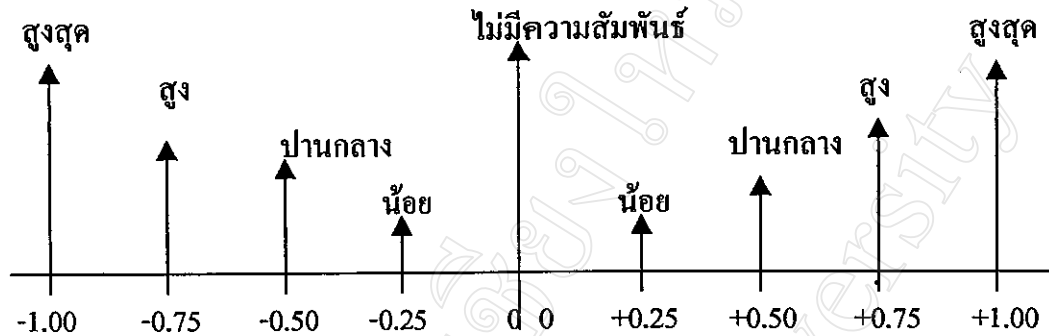
ตารางที่ 8 ค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์

อายุ	การศึกษา	รายได้	จำนวนสถานภาพทางสังคมที่ได้รับ	ประสบการณ์การทำงาน	การรับรู้ข่าวสาร	ความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานกองทุน	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้จ่ายในกองทุนฯ	การปฏิบัติงานของคณะกรรมการ
1.000	-0.189*	0.121	-0.022	0.388*	-0.079	-0.085	-0.082	0.014
การศึกษา	1.000	0.295**	0.070	0.405**	0.169	0.330**	-0.100	-0.124
รายได้		1.000	-0.098	0.325**	0.016	0.216*	-0.140	-0.015
จำนวนสถานภาพทางสังคมที่ได้รับ			1.000	0.38	0.266**	0.012	0.163	0.113
ประสบการณ์การทำงาน				1.000	0.061	0.209*	-0.083	0.001
การรับรู้ข่าวสาร					1.000	0.022	0.215*	0.207*
ความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน						1.000	0.045	0.047
ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้จ่ายใน							1.000	0.450**
การจัดการภายในกองทุนฯ								
การปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุน								1.000

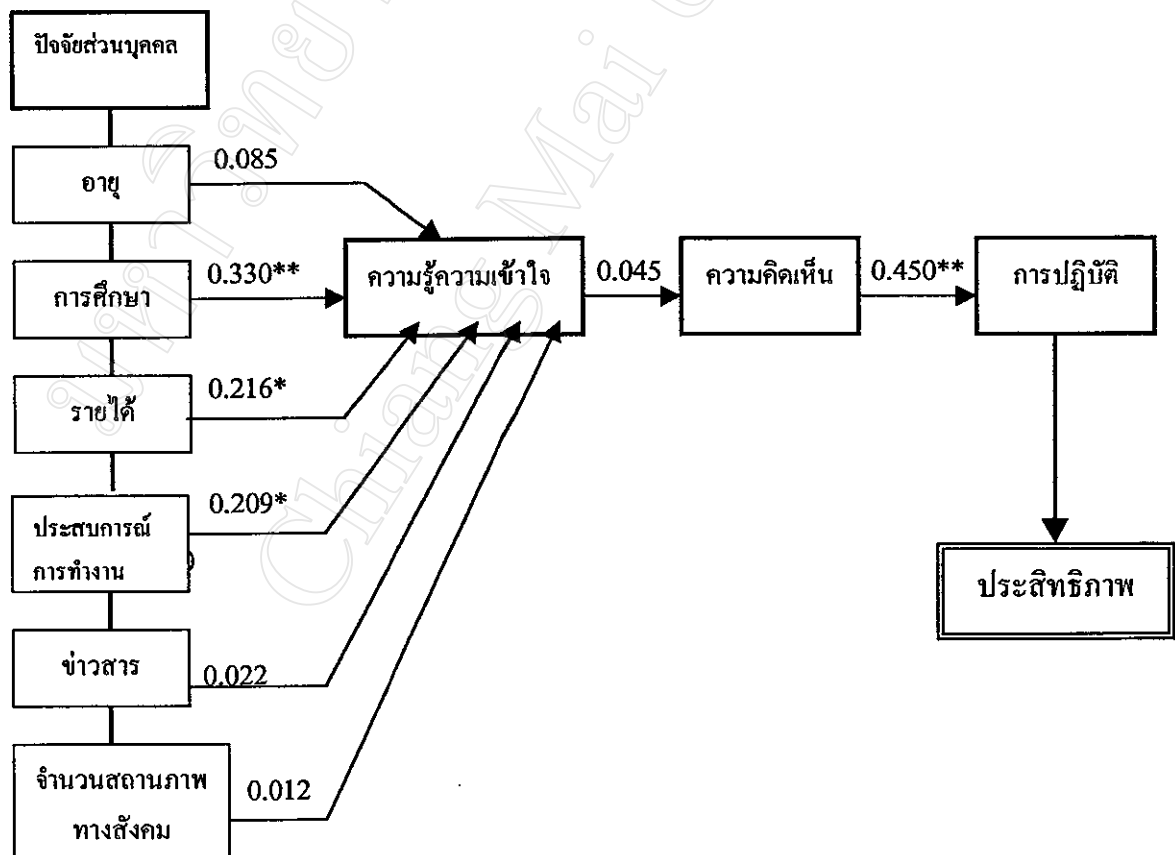
** ระดับนัยสำคัญ ที่ 0.01

* ระดับนัยสำคัญ ที่ 0.05

ค่าสัมประสิทธิ์ที่ใช้บอกขนาดทิศทางความสัมพันธ์ (r) มีเกณฑ์ในการพิจารณา (ภุทพงศ์ กุณชาลบุตร, 2544) ดังนี้

จากรายค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร สามารถนำเสนอตามกรอบการศึกษาได้ ดังนี้

** ระดับนัยสำคัญที่ 0.01

* ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

จากกรอบการศึกษาสามารถอธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรแต่ละตัวได้ ดังต่อไปนี้

1. ด้านปัจจัยส่วนบุคคล

1.1 อายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า คณะกรรมการกองทุนทุกคนจะได้รับความรู้ในเรื่องการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านเหมือนกัน ซึ่งความรู้อาจได้มาจากเอกสารการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ที่คณะกรรมการกองทุนทุกคนได้รับ รวมทั้งได้รับความรู้จากสื่อในรูปของการประชุมในระดับต่างๆ อย่างเท่าเทียมกัน จึงทำให้ไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องของความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระหว่างกรรมการกองทุนที่มีอายุมาก หรือกรรมการกองทุนที่มีอายุน้อย

1.2 ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ และมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.330^{**}$, $p < 0.01$) แสดงว่า คณะกรรมการกองทุนที่มีระดับการศึกษาสูง จะมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน สูงตามไปด้วย จากการที่ผู้ศึกษาได้ปฏิบัติงานภาคสนามร่วมกับคณะกรรมการกองทุน ทำให้ทราบว่า คณะกรรมการกองทุนที่มีการศึกษาสูงส่วนใหญ่จะเป็นข้าราชการ หรือข้าราชการเกษียณอายุ ซึ่งเป็นบุคคลที่มีความรู้ในเรื่องต่างๆ ค่อนข้างดี และจะแสดงความคิดเห็นหรือสอบถามข้อข้องใจต่างๆ เกี่ยวกับการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านในเวทีของการประชุมสม่ำเสมอ ทำให้ คณะกรรมการกองทุนที่มีการศึกษาสูงมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานกองทุนเป็นอย่างดี และส่วนใหญ่ได้รับเลือกให้เป็นกรรมการในตำแหน่งหลัก

1.3 รายได้ มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน อยู่ในระดับต่ำ และมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.216^{*}$, $p < 0.05$) แสดงว่าคนที่มียาได้สูง จะมีความรู้ความเข้าใจสูงตามไปด้วย จากการสังเกตของผู้ศึกษา พบว่าคณะกรรมการกองทุนที่มีรายได้สูงจะเป็นข้าราชการ ข้าราชการเกษียณอายุ หรือเป็นผู้นำในชุมชน ซึ่งทำให้มีโอกาสหาความรู้จากการซื้อสื่อต่างๆ มาบริโภค ได้ง่าย ไม่ว่าจะเป็นสื่อโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ หรือ อินเทอร์เน็ต จากการสอบถามคณะกรรมการกองทุน พบว่าหลายคนมีเครื่องคอมพิวเตอร์ไว้ใช้งานในครอบครัว นอกจากนี้ยังพบอีกว่า คณะกรรมการกองทุนที่มีรายได้สูงจะมีเวลาร่วมกิจกรรมการประชุม หรือ มาร่วมกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับหน่วยงานหรือกองทุนหมู่บ้านอื่นๆ ได้บ่อยครั้งมากกว่า คณะกรรมการกองทุนที่มีรายได้น้อยเพราะต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ไปกับการประกอบอาชีพ

1.4 ประสบการณ์การทำงาน มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน อยู่ในระดับต่ำ และมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.209^{*}$, $p < 0.05$) แสดงว่า คณะกรรมการกองทุนที่มีประสบการณ์ในการทำงานมานานย่อมจะมีความรู้ความเข้าใจใน

การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านมากตามไปด้วย ทั้งนี้เป็นเพราะการมีประสบการณ์ เป็นการสั่งสมความชำนาญ ทักษะในการทำงาน ทำให้มีความเข้าใจและเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้รวดเร็วมากกว่าคนที่ไม่มีประสบการณ์ในการทำงานมาก่อนที่ต้องใช้เวลาในการฝึกฝน เรียนรู้ และทำความเข้าใจมากกว่า จากการสังเกตของผู้ศึกษา พบว่าคณะกรรมการกองทุนที่มีประสบการณ์จะมีความเข้าใจต่อระบบการทำงานเป็นอย่างดี มีการจัดทำระบบเอกสารเรียบร้อยและครบถ้วน จัดทำและจัดเก็บทะเบียนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นหมวดหมู่ การจัดทำแผนพัฒนาตำบลพื้นที่ การจัดทำบอร์ดเผยแพร่ข่าวสารกองทุนหมู่บ้าน และมีการจัดทำเอกสารการเงินการบัญชีได้อย่างถูกต้อง

1.5 การรับรู้ข่าวสาร ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกองทุนหมู่บ้านเป็นเรื่องใหม่ คณะกรรมการกองทุนทุกคนจะได้รับทราบแนวทางและวิธีการปฏิบัติงานในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านจากสื่อต่างๆ โดยเฉพาะจากการประชุมชี้แจงจากหน่วยงานต่างๆ อย่างเท่าเทียมกัน และข่าวสารที่ได้รับส่วนใหญ่ไม่ได้เน้นในเรื่องของวัตถุประสงค์ ปรัชญา หรือ ระเบียบปฏิบัติ แต่เป็นการให้ข่าวสารในเรื่องแนวทางในการปฏิบัติงานกองทุนหมู่บ้าน

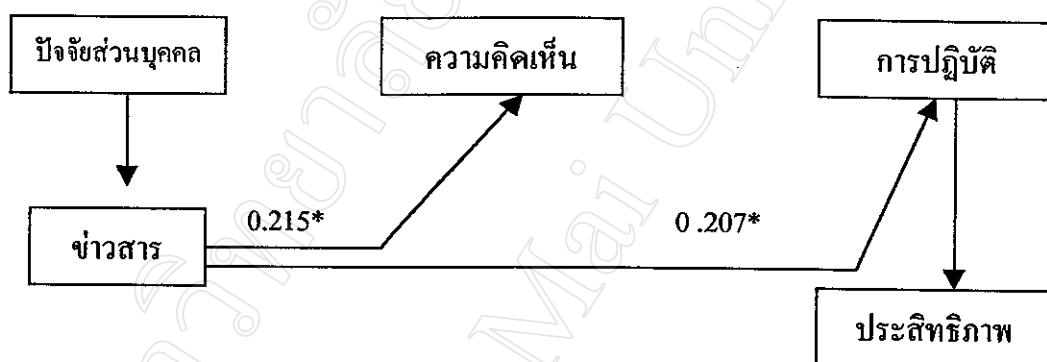
1.6 จำนวนสถานภาพทางสังคมที่ได้รับ ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ที่เป็นดังนี้อาจเป็นเพราะกองทุนหมู่บ้านเป็นเรื่องใหม่ที่คณะกรรมการกองทุนทุกคน ต้องเรียนรู้และปฏิบัติงานตามระเบียบของกองทุนหมู่บ้านที่กำหนดไว้ ซึ่งคณะกรรมการกองทุน ยังไม่เคยปฏิบัติมาก่อนไม่ว่าจะมีตำแหน่งทางสังคมใดๆ อยู่ก็ตาม

2. ความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการจัดการภายในกองทุนหมู่บ้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความรู้ความเข้าใจเป็นเรื่องของการรู้หลักการข้อเท็จจริง แต่ความคิดเห็นเป็นเรื่องของความรู้สึก ซึ่งเป็นผลมาจากทัศนคติและแสดงออกในรูปของความคิดเห็น การที่บุคคลรู้ข้อเท็จจริงหรือรู้หลักการเป็นอย่างดีจึงไม่จำเป็นต้องมีทัศนคติที่ดีต่อเรื่องนั้น ๆ เพราะฉะนั้นการที่คณะกรรมการกองทุนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องกองทุนหมู่บ้านเป็นอย่างดี จึงไม่จำเป็นที่คณะกรรมการกองทุนจะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการจัดการภายในกองทุนหมู่บ้านดีตามไปด้วย

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการจัดการภายในกองทุนหมู่บ้าน มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านอยู่ในระดับปานกลาง และมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.450^{**}$, $p < 0.01$) แสดงว่าคณะกรรมการกองทุนที่มีความคิดเห็นที่ดีเกี่ยวกับปัจจัยในการจัดการภายในกองทุนหมู่บ้านมากเท่าใด ก็จะมีการปฏิบัติงานมากขึ้นเท่านั้น จากการสังเกตของผู้ศึกษาพบว่า คณะกรรมการกองทุนส่วนใหญ่จะมีทัศนคติต่อกองทุนหมู่บ้านคืออยู่แล้ว

เพราะกองทุนหมู่บ้านทำให้คณะกรรมการกองทุนมีบทบาทในการเป็นผู้นำในหมู่บ้านสูง สมาชิกกองทุนต่างให้ความนับถือ และ เกรงใจ นอกจากนี้ยังสามารถบริหารคอกผลกองทุนหมู่บ้านให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนซึ่งทำให้ประชาชนในหมู่บ้านยอมรับ ให้ความนับถือ และขยอ้ง เมื่อคณะกรรมการกองทุนมีทัศนคติที่ดีต่อกองทุนหมู่บ้านแล้ว จึงมีความตั้งใจที่จะปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่เป็นอย่างดี จากการที่ผู้ศึกษาได้ร่วมปฏิบัติงานกับคณะกรรมการกองทุนที่ผ่านมาเห็นได้ว่าการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านในตำบลม่วงน้อยไม่พบปัญหาที่เกิดจากคณะกรรมการกองทุนหรือจากสมาชิกกองทุนแต่อย่างใด

นอกจากสหสัมพันธ์ของตัวแปรที่วิเคราะห์ตามกรอบการศึกษาแล้ว ยังพบว่ามีความสัมพันธ์ที่น่าสนใจระหว่างตัวแปรนอกกรอบการศึกษาที่ได้ตั้งไว้ ดังนี้

* ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากแผนผังความสัมพันธ์ดังกล่าว อธิบายได้ว่า การรับรู้ข่าวสาร มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการจัดการภายในกองทุนหมู่บ้าน และมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.215^*$, $p < 0.05$) และมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นเดียวกัน ($r = 0.207^*$, $p < 0.05$) จากการที่ผู้ศึกษาได้ปฏิบัติงานร่วมกับคณะกรรมการกองทุน โดยเป็นวิทยากรให้ความรู้ และเตรียมความพร้อมให้คณะกรรมการกองทุนทั้งก่อนและหลังการได้รับเงินอุดหนุน 1 ล้านบาท และได้ร่วมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับคณะกรรมการกองทุน เห็นว่าคณะกรรมการกองทุนมีการรับรู้ข่าวสารจากสื่อ 2 ทางที่จัดขึ้นจากหน่วยงานทั้งภาครัฐ และ เอกชน ทำให้คณะกรรมการกองทุนมีโอกาสพูดคุย ซักถาม แลกเปลี่ยนความรู้ และเกิดความเข้าใจรวมทั้งมีแนวทางในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ เป็นผลให้มีความรู้สึกที่ดีต่อกองทุนหมู่บ้าน และมีความเห็นด้วยกับปัจจัยในการจัดการภายในกองทุนหมู่บ้าน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการจัดโครงสร้าง ลักษณะของงานที่ต้องปฏิบัติ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการกองทุน รวมทั้งการสนับสนุนส่งเสริมความรู้ในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน แก่คณะกรรมการ

กองทุนให้ได้เข้ารับการอบรม ประชุม สัมมนา เมื่อคณะกรรมการกองทุนได้เรียนรู้แนวทางปฏิบัติ และเข้าใจในความสำคัญของบทบาทหน้าที่ จึงทำให้เกิดความรู้สึกที่ดีและมีความตั้งใจที่จะปฏิบัติงาน ให้เกิดผลดีต่อกองทุนหมู่บ้าน

ในส่วนของการหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่อยู่ในระดับนามมาตรา (Nominal Scale) กับตัวแปรตามที่อยู่ในระดับช่วงชั้นมาตรา (Interval Scale) นั้นผู้ศึกษาได้นำมา ทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ ด้วยค่า T-test ตัวแปรอิสระที่นำมาทดสอบ ประกอบด้วย เพศ อาชีพ และตำแหน่งในคณะกรรมการกองทุน ในส่วนของอาชีพ และตำแหน่ง นั้น ผู้ศึกษาได้ทำการ จัดกลุ่มใหม่ ประเภทละ 2 กลุ่ม ดังนี้

ตัวแปรอิสระเดิมในเรื่องของอาชีพ

1. รับจ้างทั่วไป
2. เกษตรกรรม
3. ค้าขาย
4. รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ
5. พนักงานบริษัทเอกชน
6. เจ้าของกิจการส่วนตัว
7. ข้าราชการบำนาญ

ตัวแปรอิสระที่จัดกลุ่มใหม่

1. อาชีพใช้แรงงาน (รับจ้างทั่วไป, เกษตรกรรม, ค้าขาย)
2. อาชีพในสำนักงาน(รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ, พนักงานบริษัทเอกชน, เจ้าของกิจการส่วนตัว และข้าราชการบำนาญ

ตัวแปรอิสระเดิมในเรื่องของตำแหน่งในคณะกรรมการกองทุน

1. ประธานกองทุน
2. รองประธานกองทุน
3. เลขานุการกองทุน
4. เภรัณูญิกกองทุน
5. ฝ่ายประชาสัมพันธ์
6. ฝ่ายเร่งรัดหนี้สิน
7. ฝ่ายตรวจสอบ
8. ฝ่ายปฏิคม
9. อื่นๆ (ผู้ช่วยฝ่ายต่าง ๆ)

ตัวแปรอิสระที่จัดกลุ่มใหม่

1. ตำแหน่งงานหลัก (ประธานกองทุน เลขานุการกองทุน เภสัชกรกองทุน)
2. ตำแหน่งงานรอง (รองประธานกองทุน ฝ่ายประชาสัมพันธ์ ฝ่ายเรจรัคหนี้สิน ฝ่ายตรวจสอบ ฝ่ายปฏิคม และ ผู้ช่วยของฝ่ายต่าง ๆ)

เมื่อได้ตัวแปรอิสระในเรื่องของ เพศ อาชีพ และ ตำแหน่งในคณะกรรมการกองทุนที่สมบูรณ์แล้ว จึงได้นำมาทดสอบ นัยสำคัญทางสถิติ ด้วยค่า T-test กับตัวแปรตามความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการจัดการภายในกองทุนหมู่บ้าน การปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุน และการรับรู้ข่าวสาร ผลการทดสอบปรากฏตามตารางต่อไป

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของเพศ จำแนกตามระดับความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการจัดการภายในกองทุนหมู่บ้าน การปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุน และการรับรู้ข่าวสาร

ตัวแปร	เพศ	N	$\bar{X}$	SD	T	P
ความรู้	ช	60	8.77	2.23	1.221	0.225
	ญ	54	8.33	1.52		
ความคิดเห็น	ช	60	67.93	6.22	- 1.034	0.303
	ญ	54	69.17	6.50		
การปฏิบัติ	ช	60	82.57	9.00	- 0.562	0.575
	ญ	54	83.52	9.04		
การรับรู้ข่าวสาร	ช	60	9.550	5.01	0.371	0.711
	ญ	54	9.17	6.00		

จากตารางที่ 9 พบว่าไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการจัดการภายในกองทุนหมู่บ้าน การปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุน และการรับรู้ข่าวสาร ระหว่างเพศชายและเพศหญิง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า กองทุนหมู่บ้านเป็นเรื่องใหม่ที่คณะกรรมการกองทุนทั้งคณะจะได้รับความรู้จากเอกสาร การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านอย่างเดียวกัน ได้รับข้อมูลข่าวสารจากการประชุมชี้แจงเตรียมความพร้อมในการดำเนินงานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเหมือนกัน มีการปฏิบัติงานร่วมกันแทบทุกกิจกรรม จึงทำให้คณะกรรมการกองทุนทั้งเพศชายและเพศหญิง มีความรู้ความเข้าใจ และมีความรู้สึกต่อการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของตำแหน่ง จำแนกตามระดับความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการจัดการภายในกองทุนหมู่บ้าน การปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุน และการรับรู้ข่าวสาร

ตัวแปร	ตำแหน่ง	N	$\bar{X}$	SD	T	P
ความรู้	หลัก	38	8.95	2.12	1.516	0.132
	รอง	76	8.37	1.82		
ความคิดเห็น	หลัก	38	67.26	5.87	-1.497	0.137
	รอง	76	69.14	6.54		
การปฏิบัติ	หลัก	38	82.89	8.34	-0.103	0.918
	รอง	76	83.08	9.36		
การรับรู้ข่าวสาร	หลัก	38	9.710	5.25	0.469	0.640
	รอง	76	9.20	5.62		

จากตารางที่ 10 พบว่าไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการจัดการภายในกองทุนหมู่บ้าน การปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุน และการรับรู้ข่าวสาร ระหว่างตำแหน่งหลัก และตำแหน่งรอง ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะเหตุผลเดียวกันในเรื่องของความแตกต่างระหว่างเพศ คือคณะกรรมการกองทุนทุกคนไม่ว่าจะอยู่ในตำแหน่งใด ก็ได้รับความรู้จากเอกสารการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านอย่างเดียวกัน ได้รับทราบข้อมูลข่าวสารจากการประชุมชี้แจงการเตรียมความพร้อม ในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านเหมือนกัน และมีการปฏิบัติงานร่วมกันแทบทุกกิจกรรมอยู่แล้ว จึงทำให้ไม่มีความแตกต่างกันระหว่างตำแหน่งในคณะกรรมการกองทุน

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของอาชีพ จำแนกตามระดับความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการจัดการภายในกองทุนหมู่บ้าน การปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุน และการรับรู้ข่าวสาร

ตัวแปร	อาชีพ	N	$\bar{X}$	SD	T	P
ความรู้	ใช้แรงงาน	90	8.24	1.8561	- 3.562	0.001
	สำนักงาน	24	9.75	1.7754		
ความคิดเห็น	ใช้แรงงาน	90	69.35	6.20	-2.806	0.006
	สำนักงาน	24	65.37	6.06		
การปฏิบัติ	ใช้แรงงาน	90	83.41	8.60	0.904	0.368
	สำนักงาน	24	81.54	10.41		
การรับรู้ข่าวสาร	ใช้แรงงาน	90	9.09	5.330	- 1.055	0.294
	สำนักงาน	24	10.42	6.02		

จากตารางที่ 11 พบว่ามีความแตกต่างในเรื่องความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน และความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการจัดการภายในกองทุนหมู่บ้าน ระหว่างอาชีพใช้แรงงาน และ อาชีพในสำนักงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($T = - 3.562, P < 0.01$) และ ($T = - 2.806, P < 0.01$) แต่ไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการจัดการภายในกองทุนหมู่บ้าน การปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุน และการรับรู้ข่าวสาร

จากตารางข้างต้น แสดงให้เห็นว่า คณะกรรมการกองทุนที่ทำงานในสำนักงานจะมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านดีกว่า คณะกรรมการกองทุนที่มีอาชีพใช้แรงงาน ($\bar{X}$ อาชีพในสำนักงาน = 9.75 , $\bar{X}$ อาชีพใช้แรงงาน = 8.24) แต่ในขณะเดียวกัน คณะกรรมการกองทุนที่มีอาชีพในสำนักงาน กลับมีความเห็นด้วยกับปัจจัยในการจัดการภายในกองทุนหมู่บ้านน้อยกว่า คณะกรรมการกองทุนที่มีอาชีพใช้แรงงาน ($\bar{X}$ อาชีพในสำนักงาน = 65.37 , $\bar{X}$ อาชีพใช้แรงงาน = 69.35)

ที่เป็นเช่นนี้เป็นอาจเป็นเพราะผู้ที่ทำงานในสำนักงาน จะเป็นผู้ที่มีการศึกษาสูง มีรายได้มาก ทำให้มีโอกาสในการเรียนรู้ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเวทีของการประชุมอบรม สัมมนา ได้บ่อยครั้ง และยังสามารถบริโภคสื่อได้มากมายหลายประเภท ทำให้มีความรู้ความเข้าใจดีกว่า แต่ในขณะเดียวกันคณะกรรมการกองทุนที่มีอาชีพในสำนักงานกลับมีความเห็นด้วยเกี่ยวกับปัจจัยในการจัดการภายในกองทุนหมู่บ้านน้อยกว่าผู้มีอาชีพใช้แรงงาน ที่เป็นเช่นนี้

อาจเป็นเพราะคณะกรรมการกองทุนที่มีอาชีพในสำนักงาน ซึ่งเป็นผู้ที่มีการศึกษาสูงจะมีความเชื่อมั่นในองค์ความรู้ที่ตนเองได้รับจากสถาบันการศึกษา ทำให้สามารถคิดและวิเคราะห์ได้อย่างเป็นระบบ อีกทั้งประสบการณ์ที่ได้รับทำให้มองเห็นข้อดี ข้อด้อย ในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งมีจำนวนคณะกรรมการกองทุนที่มีอาชีพใช้แรงงานมากกว่า ทำให้ต้องยอมรับมติของเสียงส่วนใหญ่ในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน แต่ในขณะเดียวกันคณะกรรมการกองทุนที่มีอาชีพใช้แรงงานถึงแม้จะมีความรู้ความเข้าใจน้อยกว่า แต่มีความเห็นด้วยมากกว่า เพราะคณะกรรมการกองทุนที่มีอาชีพใช้แรงงานมีการศึกษาน้อย และส่วนใหญ่ไม่ได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งหลัก ทำให้มีภารกิจที่ต้องปฏิบัติน้อยกว่าคณะกรรมการกองทุนในตำแหน่งหลัก จึงทำให้ไม่มีความกดดันในการปฏิบัติงานมากเท่ากับคณะกรรมการกองทุนที่มีอาชีพในสำนักงานซึ่งมีภารกิจที่ต้องปฏิบัติมาก จึงทำให้เกิดความรู้สึกว่าต้องรับผิดชอบมากกว่า ทำให้มีความเห็นด้วยเกี่ยวกับปัจจัยในการจัดการภายในกองทุนหมู่บ้านน้อยกว่าคณะกรรมการกองทุนที่มีอาชีพใช้แรงงาน

6. ความพึงพอใจของสมาชิกกองทุนต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุน

นอกจากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ กับตัวแปรตาม ตามกรอบการศึกษาแล้ว ผู้ศึกษายังได้ทำการตรวจสอบตัวชี้วัดประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุน โดยทำการวัดความพึงพอใจของสมาชิกกองทุนที่กู้ยืมเงิน และสมาชิกกองทุนที่ไม่ได้กู้ยืมเงิน โดยมีผลการศึกษา ดังนี้

ตารางที่ 12 ร้อยละและจำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่กู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านจำแนกตามระดับความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุน

กลุ่มตัวอย่างจำนวน = 202 คน					
ประเด็น	ระดับความพึงพอใจ(ร้อยละ/จำนวน)				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกกองทุนมีความเข้าใจในเรื่องกองทุนหมู่บ้าน	22.3 (45)	58.4 (118)	17.8 (36)	1.0 (2)	0.5 (1)
2. การจัดแบ่งหน้าที่ ความรับผิดชอบของคณะกรรมการกองทุนในการปฏิบัติงาน	22.3 (45)	59.9 (121)	15.3 (31)	0.5 (1)	2.0 (4)

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ประเด็น	ระดับความพึงพอใจ(ร้อยละ/จำนวน)				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3. การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกกองทุนมีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุน	20.3 (41)	59.4 (120)	17.8 (36)	1.5 (3)	1.0 (2)
4. การประชาสัมพันธ์เพื่อรับสมัครสมาชิกกองทุน	28.2 (57)	58.9 (119)	10.9 (22)	1.5 (3)	0.5 (1)
5. วิธีการ และขั้นตอน การรับสมัครสมาชิกกองทุน	22.3 (45)	62.9 (127)	11.4 (23)	2.0 (4)	1.5 (3)
6. วิธีการระดมทุนจากสมาชิกกองทุนกองทุน	18.3 (37)	55.0 (111)	23.3 (47)	2.0 (4)	1.5 (3)
6. การจัดประชุมเพื่อพิจารณาระเบียบกองทุนหมู่บ้าน	22.3 (45)	52.0 (105)	20.8 (42)	3.5 (7)	1.5 (3)
8. วิธีการจัดทำระเบียบกองทุนหมู่บ้าน	19.3 (39)	62.9 (127)	15.3 (31)	0.5 (1)	2.0 (4)
9. การให้โอกาสสมาชิกกองทุนได้มีส่วนร่วมเสนอความเห็นในการจัดทำ ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน	34.2 (69)	46.5 (94)	14.4 (29)	2.5 (5)	2.5 (5)
10. ความรวดเร็วในการดำเนินการยื่นประเมินความพร้อมเพื่อขอรับการจัดสรรเงินกองทุนหมู่บ้าน	16.3 (33)	60.4 (122)	20.8 (42)	1.5 (3)	1.0 (2)
11. การให้คำแนะนำแก่สมาชิกกองทุนในการจัดทำโครงการเพื่อเสนอขอกู้เงินกองทุนหมู่บ้าน	17.8 (36)	58.9 (119)	19.3 (39)	2.0 (4)	2.0 (4)
12. การให้คำแนะนำแก่สมาชิกกองทุนในการจัดทำสัญญาการกู้เงินกองทุนหมู่บ้าน	25.2 (51)	57.9 (117)	13.9 (28)	1.5 (3)	1.5 (3)
13. การให้บริการเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับการขอกู้เงินกองทุนหมู่บ้าน	20.3 (41)	60.9 (123)	14.9 (30)	3.0 (6)	1.0 (2)
14. ความสะดวกในการขอกู้เงินกองทุนหมู่บ้าน	25.7 (53)	56.9 (115)	15.3 (31)	1.0 (2)	1.0 (2)

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ประเด็น	ระดับความพึงพอใจ(ร้อยละ/จำนวน)				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
15. ระยะเวลาการพิจารณาให้กู้เงินของ คณะกรรมการกองทุน	16.8 (34)	54.0 (109)	25.7 (52)	1.0 (2)	2.5 (5)
16. ความชัดเจนของการกำหนดช่วงเวลา ในการยื่น เสนอโครงการ และผลการพิจารณา อนุมัติเงินกู้ ให้สมาชิกกองทุนทราบ	15.8 (32)	56.9 (115)	23.8 (48)	2.5 (5)	1.0 (2)
17. ความเป็นธรรมในการพิจารณาอนุมัติวงเงินกู้ ให้ สมาชิกกองทุนตามระเบียบกองทุนหมู่บ้าน	31.2 (63)	53.0 (107)	14.4 (29)	1.0 (2)	0.5 (1)
18. ความสามารถในการจัดสรรเงินกู้อย่าง เพียงพอให้แก่สมาชิกกองทุน	18.3 (37)	45.0 (91)	24.8 (50)	6.9 (14)	5.0 (10)
19. ความรวดเร็วในการโอนเงินกู้เข้าบัญชี สมาชิกกองทุน	24.8 (50)	55.0 (111)	16.8 (34)	1.5 (3)	2.0 (4)
20. การให้บริการแก่สมาชิกกองทุนในการรับชำระ เงินส่งคืนธนาคาร	19.8 (40)	56.4 (114)	17.3 (35)	3.0 (6)	3.5 (7)
21. การให้โอกาสสมาชิกกองทุนตรวจสอบ การดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน	25.2 (51)	52.5 (106)	16.3 (33)	5.4 (11)	0.5 (1)
22. การติดตาม ดูแลช่วยเหลือสมาชิกกองทุน ที่กู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้าน	5.9 (12)	47.0 (95)	34.7 (70)	9.4 (19)	3.0 (6)
23. การให้คำแนะนำแก่สมาชิกกองทุนในการ ประกอบอาชีพ	9.4 (19)	45.5 (92)	35.1 (71)	6.4 (13)	3.5 (7)
24. การส่งเสริมให้สมาชิกกองทุนเข้ารับการฝึกอบรม เพิ่มพูนทักษะการประกอบอาชีพ	7.4 (15)	39.1 (79)	38.6 (78)	10.4 (21)	4.5 (9)
25. การติดตามสนับสนุน และแก้ไขปัญหาการ ประกอบอาชีพของสมาชิกกองทุน	9.4 (19)	47.0 (95)	33.7 (68)	6.4 (13)	3.5 (7)

 $\alpha = 0.9421$ $\bar{X} = 96.75$ $SD = 13.28$ คะแนนเต็ม 125 คะแนน

จากตารางที่ 12 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนอยู่ในเกณฑ์สูง มีค่าเฉลี่ย 96.75 (SD = 13.28) โดยเฉพาะความพึงพอใจต่อการปฏิบัติในเรื่องของการเตรียมความพร้อมกองทุนหมู่บ้าน (ข้อ 1-10) งานที่สมาชิกกองทุนส่วนใหญ่ร้อยละ 87.1 พึงพอใจมากถึงมากที่สุด เป็นเรื่องของการประชาสัมพันธ์เพื่อรับสมัครสมาชิกกองทุน รองลงมาร้อยละ 85.2 พึงพอใจในวิธีการและขั้นตอนในการรับสมัครสมาชิกกองทุน ร้อยละ 82.2 พึงพอใจในเรื่องของการจัดแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการกองทุนในการปฏิบัติงาน และวิธีการจัดทำระเบียบกองทุนหมู่บ้าน จากการสังเกตของผู้ศึกษาพบว่า คณะกรรมการกองทุนได้รับทราบข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานกองทุน ที่ได้รับจากการประชุมในหลายระดับ ทำให้มีความเข้าใจและมีการวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้กองทุนหมู่บ้านได้รับเงินจัดสรรเร็วกว่าหมู่บ้านอื่น ๆ

ส่วนการปฏิบัติงานในเรื่องการดำเนินการให้กู้เงินกองทุนหมู่บ้าน (ข้อ 11- 21) สมาชิกกองทุนส่วนใหญ่ร้อยละ 84.2 พึงพอใจมากถึงมากที่สุด เป็นเรื่องของความเป็นธรรมในการพิจารณาอนุมัติวงเงินกู้ รองลงมาร้อยละ 83.1 เป็นเรื่องของการให้คำแนะนำในการจัดทำสัญญากู้เงินกองทุน ร้อยละ 82.6 เป็นเรื่องความสะดวกในการขอกู้เงินกองทุนหมู่บ้าน และร้อยละ 81.2 เป็นเรื่องของการให้บริการเอกสารต่างๆ เกี่ยวกับการขอกู้เงินกองทุน จากการสังเกตของผู้ศึกษา พบว่า คณะกรรมการกองทุนได้มีจัดเตรียมเอกสาร รวมทั้งการให้คำแนะนำแก่สมาชิกกองทุนในการเขียนโครงการ และการทำสัญญา ทำให้สมาชิกกองทุนได้รับความสะดวก และความรวดเร็วในการได้รับอนุมัติเงินกู้ แต่ในส่วนของการจัดสรรเงินกู้ให้สมาชิกกองทุนนั้น คณะกรรมการกองทุนไม่สามารถสร้างความพึงพอใจให้สมาชิกกองทุนได้มาก เนื่องจากจำนวนเงินที่ได้รับ 1 ล้านบาทไม่เพียงพอต่อความต้องการในการขอกู้เงินของสมาชิกกองทุน เนื่องจากสมาชิกกองทุนมีจำนวนมาก อีกทั้งวงเงินสูงสุดที่คณะกรรมการกองทุนจะอนุมัติให้สมาชิกกองทุนกู้ยืมได้นั้น จำกัดอยู่ภายในวงเงินไม่เกิน 20,000 บาท ซึ่งไม่เพียงพอในการประกอบอาชีพของสมาชิกกองทุนในบางราย เช่นอาชีพค้าขายเสื้อผ้า หรือทำสวน ซึ่งต้องใช้เงินลงทุนสูง

สำหรับการปฏิบัติงานในเรื่องการติดตามดูแล ช่วยเหลือสมาชิกกองทุน (ข้อ 21-24) พบว่าสมาชิกกองทุนมีความพึงพอใจมากถึงมากที่สุดในส่วนที่ไม่สูงนัก โดยเฉลี่ยทั้ง 5 ข้อที่คณะกรรมการกองทุนได้ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 57.76 การปฏิบัติงานที่สมาชิกกองทุนพึงพอใจมากถึงมากที่สุด ร้อยละ 77.7 เป็นเรื่องการให้โอกาสสมาชิกกองทุนตรวจสอบการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน รองลงมาร้อยละ 46.5 เป็นเรื่องของการส่งเสริมให้สมาชิกกองทุนเข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มพูนทักษะในการประกอบอาชีพ ที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะว่าคณะกรรมการกองทุนมีการปฏิบัติงาน

ในเรื่องของการติดตามสมาชิกกองทุนไม่มากเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุน ตามตารางที่ 6 ข้อ 20-24 ที่มีการปฏิบัติในเรื่องการติดตามดูแลช่วยเหลือสมาชิกอยู่ในระดับปานกลาง แต่การปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนที่สมาชิกกองทุนพึงพอใจนั้น เป็นเรื่องการให้โอกาสสมาชิกกองทุนตรวจสอบการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งผู้ศึกษาสังเกตได้ว่าคณะกรรมการกองทุนให้ความสำคัญกับการให้สมาชิกกองทุนสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านได้โดยตลอด รวมทั้งให้โอกาสสมาชิกกองทุนเสนอความเห็นในการแก้ไขปรับปรุงระเบียบกองทุนหมู่บ้าน เมื่อดำเนินการมาครบ 1 ปี

ตารางที่ 13 ร้อยละและจำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่กู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้าน จำแนกตามระดับความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุน

จำนวนกลุ่มตัวอย่าง = 100 คน

ประเด็น	ระดับความพึงพอใจ(ร้อยละ/จำนวน)				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกกองทุน มีความเข้าใจในเรื่องกองทุนหมู่บ้าน	31.0 (31)	42.0 (42)	20.0 (20)	6.0 (6)	1.0 (1)
2. การจัดแบ่งหน้าที่ ความรับผิดชอบของคณะกรรมการกองทุนในการปฏิบัติงาน	29.0 (29)	50.0 (50)	17.0 (17)	3.0 (3)	1.0 (1)
3. การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกกองทุนมีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุน	30.0 (30)	43.0 (43)	22.0 (22)	3.0 (3)	2.0 (2)
4. การประชาสัมพันธ์เพื่อรับสมัครสมาชิกกองทุน	31.0 (31)	55.0 (55)	11.0 (11)	3.0 (3)	0
5. วิธีการ และขั้นตอน การรับสมัครสมาชิกกองทุน	29.0 (29)	55.0 (55)	12.0 (12)	2.0 (2)	2.0 (2)
6. วิธีการระดมทุนจากสมาชิกกองทุน	31.0 (31)	43.0 (43)	24.0 (24)	2.0 (2)	0
7. การจัดประชุมเพื่อพิจารณาระเบียบกองทุนหมู่บ้าน	33.0 (33)	47.0 (47)	13.0 (13)	5.0 (5)	2.0 (2)
8. วิธีการจัดทำระเบียบกองทุนหมู่บ้าน	30.0 (30)	54.0 (54)	15.0 (15)	1.0 (1)	0

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ประเด็น	ระดับความพึงพอใจ(ร้อยละ/จำนวน)				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
9. การให้โอกาสสมาชิกกองทุนกองทุนได้ มีส่วนร่วมเสนอความเห็นในการจัดทำระเบียบกองทุนหมู่บ้าน	39.0 (39)	39.0 (39)	16.0 (16)	6.0 (6)	0
10. ความรวดเร็วในการดำเนินการขึ้นประเมินความพร้อมเพื่อขอรับการจัดสรรเงินกองทุน	22.0 (22)	55.0 (55)	19.0 (19)	2.0 (2)	2.0 (2)

$\alpha = 0.9358$ $\bar{X} = 40.38$ $SD = 6.71$ คะแนนเต็ม 50 คะแนน

จากตารางที่ 13 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนอยู่ในเกณฑ์สูง โดยมีค่าเฉลี่ย 40.38 (SD = 6.71) เป็นความพึงพอใจเฉพาะในส่วนของการเตรียมความพร้อมกองทุนเท่านั้น การปฏิบัติงานที่สมาชิกกองทุนพึงพอใจมากที่สุด ร้อยละ 86.0 เป็นเรื่องการประชาสัมพันธ์เพื่อรับสมัครสมาชิกกองทุน รองลงมา ร้อยละ 84.0 เป็นเรื่องของวิธีการและขั้นตอนการรับสมัครสมาชิกกองทุน และวิธีการจัดทำระเบียบกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งสอดคล้องกับความพึงพอใจของสมาชิกกองทุนที่กู้ยืมเงิน ตามตารางที่ 12 จากการสังเกตของผู้ศึกษาพบว่าคณะกรรมการกองทุนมีการวางแผนการปฏิบัติงานเพื่อจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านเป็นอย่างดี มีการจัดทำเอกสารการรับสมัครสมาชิกกองทุน การประชุมชี้แจง การกำหนดช่วงเวลาในการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนอย่างชัดเจน รวมทั้งมีการเตรียมร่างระเบียบกองทุนหมู่บ้านที่ค่อนข้างสมบูรณ์ ครบคลุมประเด็นสำคัญ เพื่อเสนอให้ที่ประชุมสมาชิกกองทุนพิจารณาได้อย่างรวดเร็ว

7. ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุน

7.1 ปัญหาอุปสรรคของคณะกรรมการกองทุนในการปฏิบัติงาน

- 1) ขาดเครื่องมือ และ อุปกรณ์ที่ทันสมัย ในการทำงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเครื่องฟิวเตอร์ เพื่อใช้บันทึกข้อมูล การดำเนินงานกองทุน
- 2) ขาดสถานที่ทำการกองทุนหมู่บ้าน อย่างเป็นสัดส่วน
- 3) ระบบบัญชีของกองทุนมีมาก และยุ่งยากในทางปฏิบัติ

4) สมาชิกกองทุนบางรายไม่เข้าใจในระบบการทำงานของคณะกรรมการกองทุน และไม่ปฏิบัติตามระเบียบกองทุนหมู่บ้าน

5) คณะกรรมการกองทุนบางรายยังไม่เข้าใจในบทบาทหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ

7.2 ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการกองทุน

1) รัฐบาล ควรขยายเวลาในการชำระเงินกู้คืน มากกว่า 1 ปี เพราะบางอาชีพ ต้องใช้เวลาในการดำเนินงานมากกว่า 1 ปี ถึงจะได้ผล หรือมีเงินทุนเพียงพอในการลงทุนประกอบอาชีพในปีต่อไป

2) รัฐบาลควรสนับสนุนเงินกองทุนหมู่บ้าน เพิ่มมากขึ้นจาก 1 ล้านบาท เนื่องจากจำนวนเงินที่ได้รับ ไม่เพียงพอต่อความต้องการของสมาชิกกองทุนในบางหมู่บ้านซึ่งมีจำนวนมาก และให้พิจารณาเพิ่มจำนวนเงินจากจำนวนประชากรในแต่ละหมู่บ้าน

3) รัฐบาลควรสนับสนุนจัดสร้างที่ทำการกองทุนหมู่บ้าน และ จัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น โดยเฉพาะคอมพิวเตอร์ไว้ใช้ในการทำการกองทุนหมู่บ้าน

4) ควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องติดตามให้การสนับสนุนด้านวิชาการ แก่คณะกรรมการกองทุน ที่ได้รับการแต่งตั้งใหม่ทุกครั้ง

7.3 ข้อเสนอแนะจากสมาชิกกองทุนที่กู้ยืมเงิน

1) ควรเพิ่มวงเงินกู้ให้มากขึ้น และ ยืดระยะเวลาการชำระคืนเงินกู้ มากกว่า 1 ปี

2) ควรให้คณะกรรมการกองทุน ประชาสัมพันธ์ วัน เวลา สถานที่ การเปิดให้กู้ยืมเงิน และ การชำระเงินคืนอย่างชัดเจน

3) กองทุนหมู่บ้าน ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้ด้านการประกอบอาชีพเสริมให้แก่สมาชิกกองทุน เพื่อจะได้มีรายได้เสริม กรณีที่สมาชิกกองทุนประสบภัยธรรมชาติในอาชีพเดิม

4) คณะกรรมการกองทุน ควรให้โอกาสในการกู้เงินแก่สมาชิกกองทุนที่ยากจนเป็นลำดับแรกก่อนสมาชิกกองทุนที่มีฐานะดี

5) ให้มีการจัดตั้งสำนักงานกองทุนหมู่บ้านอย่างเป็นเอกเทศ

6) ให้คณะกรรมการกองทุนปฏิบัติตามระเบียบกองทุนหมู่บ้านอย่างเคร่งครัดในกรณีที่สมาชิกกองทุนผิดสัญญาการชำระเงินกู้คืนกองทุนหมู่บ้าน

7.4 ข้อเสนอแนะจากสมาชิกกองทุนที่ไม่กู้ยืมเงิน

1) ควรมีการประชุมสมาชิกกองทุนอย่างน้อยปีละ 3 ครั้ง หรือ 3 เดือนต่อ 1 ครั้ง เพื่อรับทราบถึงสถานการณ์ของกองทุนหมู่บ้าน

2) กองทุนหมู่บ้านควรจัดทำวารสารหรือเอกสารแจกแก่สมาชิกกองทุน เช่น เอกสารกำหนด เวลา ห้วงเวลาของการให้กู้ยืมเงิน และ การชำระเงินคืน การขอกู้เงินฉุกเฉิน